

Nr 4.

Godkänd av första kammaren den 5 juni 1930.

Godkänd av andra kammaren den 5 juni 1930.

Riksdagens skrivelse till Konungen angående regleringen för budgetåret 1930/1931 av utgifterna under riksstatens fjärde huvudtitel, innefattande anslagen till försvarsdepartementet.

(Statsutskottets utlåtanden nr 4, 35, 52, 88, 92, 97, 112 och 158 samt memorial nr 134 och 196 ävensom sammansatta stats- och jordbruksutskottets utlåtande nr 3.)

Till Konungen.

I. Omorganisation av försvarets centrala ledning och förvaltning.

1:o) I den till riksdagen avlåtna, den 3 januari 1930 dagtecknade propositionen angående statsverkets tillstånd och behov för budgetåret 1930/1931 har Eders Kungl. Maj:t i avseende å fjärde huvudtiteln under rubrik »Omorganisation av försvarets centrala ledning och förvaltning» föreslagit riksdagen att dels godkänna vid statsrådsprotokollet över försvarsärenden för samma dag fogat förslag till kungörelse angående ändrad lydelse av 35 § i avlöningsreglementet den 20 maj 1927 (nr 170) för officerare och underofficerare samt civilmilitära beställningshavare på aktiv stat m. fl. vid försvarsväsendet,

dels bemyndiga Eders Kungl. Maj:t att i den tjänsteförteckning, som finnes fogad vid nämnda avlöningsreglemente, vidtagna sådana ändringar, vilka betingas av de beslut, riksdagen må komma att fatta rörande omorganisation av försvarets centrala ledning och förvaltning,

dels ock medgiva, att övergången till den nu föreslagna organisationen av försvarets centrala ledning och förvaltning må i huvudsak ordnas på sätt i statsrådsprotokollet under »F. Övergången till den nya organisationen» angivits.

Riksdagen vill erinra om att riksdagen i sin skrivelse nr 150 innevarande år hos Eders Kungl. Maj:t anhållit, att Eders Kungl. Maj:t måtte låta verk-
Bihang till riksdagens protokoll 1930. 14 saml. Nr 4.

ställa en allsidig utredning av vårt lands försvarsfråga i enlighet med vissa i samma skrivelse angivna riktlinjer. Med den ståndpunkt riksdagen sålunda intagit synes anledning icke föreligga att nu närmare ingå på spörsmålet om vissa organisatoriska förändringar inom försvarsväsendet. Detta spörsmål måste nämligen i alla mera betydelsefulla delar vara beroende av de resultat, som av utredningen kunna föränledas. Det av Eders Kungl. Maj:t framlagda förslaget till omorganisation av försvarets centrala ledning och förvaltning har riksdagen därför ansett icke nu böra bliva föremål för dess prövning. Uppmärksammas må emellertid, att med detta förslag i större eller mindre grad sammanhänger ett flertal andra frågor, som upptagits till behandling i samband med vissa anslag under fjärde huvudtiteln. Ej heller dessa frågor synas nu böra i allmänhet föränleda någon åtgärd från riksdagens sida. Dock har riksdagen i undantagsfall funnit skäl föreligga att under särskilda punkter här nedan närmare ingå på vissa spörsmål, som ansetts kunna lösas oberoende av riksdagens beslut om försvarsutredning.

Riksdagen får alltså anmäla, att Eders Kungl. Maj:ts under rubrik »Omorganisation av försvarets centrala ledning och förvaltning» framställda förslag icke föränlett till någon riksdagens åtgärd.

II. Departementet.

2:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 1) att dels från och med den 1 juli 1930 å försvarsdepartementets ordinarie stat uppföra en ny expeditionsvaktsbefattning i lönegraden B. 5;

dels godkänna följande ordinarie stater för försvarsdepartementet, att tillämpas från och med den 1 juli 1930:

A. Ordinarie avlöningsstat.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	kronor 189,600: —
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m. å kansliavdelningen, <i>förslagsanslag</i>	» 23,280: —
Arvoden till registrator i departementet samt till viss personal å kommandoexpeditionerna	» 36,060: —
	<hr/>
<i>Förslagsanslag</i> kronor	248,940: —

B. Övergångsstat.

Avlöningar, *förslagsanslag*
 kronor 19,300: — |

dels och minska ordinarie förslagsanslaget till departementet, nu 279,040 kronor, med 10,800 kronor till 268,240 kronor.

Riksdagen har funnit sig böra bifalla Eders Kungl. Maj:ts förslag om uppförande av ytterligare en expeditionsvaktsbefattning i lönegraden B 5 å försvarsdepartementets stat. Samtidigt bör emellertid, likaledes i enlighet med

Eders Kungl. Maj:ts förslag, anslagsposten till avlöningar åt icke-ordinarie befattningshavare m. m. å kansliavdelningen minskas med 2,400 kronor. Riksdagen har icke funnit anledning till erinran mot att nämnda anslagspost på grund av överflyttning till densamma av vissa avlöningskostnader från lantförsvarets anslag till extra utgifter ökas med 3,000 kronor. Anslagsposten skulle alltså komma att förete en nettoökning av 600 kronor och upptagas med 23,280 kronor.

De av Eders Kungl. Maj:ts föreslagna förändringarna beträffande personalen å lantförsvarets kommandoexpedition, vilka sammanhännga med spörsmålet om försvarets centrala ledning, har riksdagen, med hänsyn till vad riksdagen under punkt 1:o här ovan anfört, ansett ej nu böra föranleda till någon åtgärd.

Departementets övergångsstat bör enligt Eders Kungl. Maj:ts förslag kunna minskas med 7,200 kronor till 19,300 kronor.

Staten för försvarsdepartementet bör alltså från och med budgetåret 1930/1931 upptagas på följande sätt:

A. Ordinarie avlöningsstat.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	kronor	189,600: —
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m. å kansliavdelningen, <i>förslagsanslag</i>	»	23,280: —
Arvoden till registrator i departementet samt till viss personal å kommandoexpeditionerna	»	43,260: —
	<i>Förslagsanslag</i>	kronor 256,140: —

B. Övergångsstat.

Avlöningar, *förslagsanslag* kronor 19,300: —

Riksdagen får anmäla, att riksdagen

dels från och med den 1 juli 1930 å försvarsdepartementets ordinarie stat uppfört en ny expeditionsvaktsbefattning i lönegraden B 5;

dels godkänt ovan intagna ordinarie stater för försvarsdepartementet, att tillämpas från och med den 1 juli 1930;

dels ock minskat ordinarie förslagsanslaget till departementet, nu 279,040 kronor, med 3,600 kronor till 275,440 kronor.

3:o Såsom riksdagen i särskild skrivelse (nr 269) anmält, har riksdagen i anledning av Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 2) till bestridande av kostnader för *dyrtidstillägg åt befattningshavare i departementet* för budgetåret 1930/1931 anvisat ett extra förslagsanslag av 35,000 kronor.

III. Lantförsvaret.

A. Avlöning, rekrytering, resekostnader m. m.

4:o Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 3) att dels godkänna vid statsrådsprotokollet över försvarsärenden den 3 januari 1930 fogade förslag till stat för arméförvaltningen, att tillämpas under budgetåret 1930/1931, dels ock öka ordinarie förslagsanslaget till arméförvaltningen, nu 532,668 kronor, med 2,132 kronor till 534,800 kronor.

Då, såsom riksdagen under punkt 1:o här ovan anmält, riksdagen ansett Eders Kungl. Maj:ts framställning i fråga om ordnandet av försvarets centrala ledning icke böra föranleda till någon åtgärd, har riksdagen ej heller ansett, att några åtgärder böra vidtagas i fråga om ändring av arméförvaltningens organisation vare sig beträffande tekniska eller civila departement.

Med hänsyn till att åtminstone en del av personalen i arméförvaltningen genom ett ytterligare uppskov med frågan om ämbetsverkets organisation kommer i en ogynnsam ställning i ekonomiskt hänseende, har riksdagen emellertid velat förorda, att de tjänstemän, som på förordnande uppehålla sådana tjänster, vilka enligt Eders Kungl. Maj:ts förslag skulle komma att tillsättas med ordinarie innehavare, eller i succession efter å dylika tjänster förordnade befattningshavare, erhålla avlöning efter samma grunder, som gälla för befattningshavare på extra stat i motsvarande lönegrad samt att framdeles beredes ersättning åt dem för de retroaktivavgifter för familjepension, som belöpa å tiden efter den 1 juli 1930.

Med den ställning, riksdagen sålunda intagit till frågan rörande omorganisation av arméförvaltningen, bör den nu gällande ordinarie staten för ämbetsverket gälla oförändrad efter innevarande budgetårs utgång. Ej heller bör någon förändring ske i fråga om nuvarande extra anslaget till upprätthållande av arméförvaltningens verksamhet. I anslutning till vad som uttalades vid denna frågas behandling av 1929 års riksdag, vill riksdagen uttala sin förväntan, att de inskränkningar ifråga om den civila icke-ordinarie personalen inom ämbetsverket komma att vidtagas, som utan olägenhet ur arbetssynpunkt kunna komma till stånd.

På grund av vad sålunda anförts, får riksdagen anmäla, att riksdagen med avslag å Eders Kungl. Maj:ts förslag

dels beslutat, att den för budgetåret 1929/1930 gällande staten för arméförvaltningen skall oförändrad tillämpas under budgetåret 1930/1931;

dels i riksstaten för budgetåret 1930/1931 upptagit ordinarie förslagsanslaget till arméförvaltningen med oförändrat belopp, 532,668 kronor;

dels ock, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till upprätthållande av *arméförvaltningens verksamhet* för budgetåret 1930/1931 anvisat ett extra anslag av 32,900 kronor.

5:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 4) att dels godkänna de vid statsrådsprotokollet över försvarsärenden den 3 januari 1930 fogade förslag till stater för generalitetet, arméfördelningsstaberna, militärbefäl och inspektioner, generalstabskåren, artilleristaben, rullföringsbefälhavare med biträden, bataljonsläkare vid fältläkarkåren samt fältläkarstipendiater, krigsskolan, krigshögskolan, artilleri- och ingenjörhögskolan, ridskolan, skjutskolan för infanteriet och kavalleriet, artilleriets skjutskola, arméns underofficersskola, truppförband av infanteriet, kavalleriet och artilleriet, överstelöjtnanter och majorer vid kavalleriregementena, vapendepartementets fabriker och tyganstalter, officerare och underofficerare med vederlikar m. fl. vid fortifikationen, ingenjörkårerna och fälttelegrafkåren, officerare och underofficerare med vederlikar m. fl. vid trängen, trängkårerna, intendenturkåren, garnisonssjukhusen i Stockholm, å Karlsborg och i Boden, arméns sjuksköterskekår samt polispersonalen i Boden och å Karlsborg, att gälla under budgetåret 1930/1931, dock med rätt för Eders Kungl. Maj:t att i fråga om staternas tillämpning vidtaga de avvikelser och jämkningar, som under budgetåret kunna finnas erforderliga med hänsyn till omorganisationen av försvarets centrala ledning och förvaltning,

dels bemyndiga Eders Kungl. Maj:t att i den vid avlöningsreglementet den 20 maj 1927 (nr 170) för officerare och underofficerare samt civilmilitära beställningshavare på aktiv stat m. fl. vid försvarsväsendet fogade tjänsteförteckningen vidtaga de ändringar, som betingas av de utav Eders Kungl. Maj:t föreslagna förändringar i avseende å personalstaterna under avlöningsanslaget,

dels godkänna de i en vid ovannämnda statsrådsprotokoll fogad »Förteckning över vissa i stat icke uppförda löner och arvoden m. fl. ersättningar» under rubriken »A. Arvoden till ordinarie befattningshavare med avlöning från anslag under fjärde huvudtiteln, lantförsvaret, m. fl.» upptagna arvoden,

dels öka ordinarie förslagsanslaget till avlöning till personal vid staber och truppförband m. fl., nu 24,000,000 kronor, med 1,000,000 kronor till 25,000,000 kronor,

dels ock medgiva, att vid truppförband av infanteriet, kavalleriet eller artilleriet ledigbliven lön, vilken icke enligt eljest gällande bestämmelser toges i anspråk för beredande av lön åt vid truppförbandet anställd surnumerär fänrik (underlöjtnant), må, enligt Eders Kungl. Maj:ts prövning, under budgetåret 1930/1931 disponeras för beredande åt vid annat truppförband inom truppslaget anställd surnumerär fänrik (underlöjtnant) av lön enligt de grunder, som enligt i vederbörliga stater intagna bestämmelser om vissa lönedispositioner tillkomma i samma bestämmelser avsedd surnumerär fänrik (underlöjtnant), med rätt för sådan officer att därutöver komma i åtnjutande av de övriga förmåner, som tillkomma motsvarande ordinarie beställningshavare.

Riksdagen vill till en början erinra om, att riksdagen under punkt 1:o) här ovan anmält, att Eders Kungl. Maj:ts framställning beträffande ordnandet av försvarets centrala ledning icke föranlett någon riksdagens åtgärd.

Vad härefter först angår den föreslagna ändringen i beräkningen av avlöningsanslaget i syfte att ernå bättre överensstämmelse mellan det upptagna anslagsbeloppet och den verkliga utgiftsbelastningen å anslaget, har riksdagen funnit sig böra bifalla ifrågavarande förändring.

Riksdagen övergår härefter till de särskilda personalstaterna under avlöningsanslaget.

Av den ställning, riksdagen intagit till Eders Kungl. Maj:ts förut avhandlade förslag rörande omorganisation av försvarets centrala ledning och förvaltning, följer, att någon förändring icke bör ske i fråga om personalberäkningarna å de nuvarande staterna för generalitetet, generalstaben och artilleristaben, utan böra dessa stater i sådant hänseende oförändrade tillämpas under budgetåret 1930/1931.

Eders Kungl. Maj:ts förslag i fråga om ändring av de nuvarande befäls- och förvaltningsförhållandena inom övre Norrlands militärområde — innebärande i huvudsak förenandet i fredstid av befattningarna såsom militärbefälhavare för övre Norrland och kommandant i Bodens fästning i en persons hand jämte sammanslagning av nämnda båda befälhavares staber — har riksdagen, med hänsyn till att resultatet av den utav riksdagen numera beslutade allmänna försvarsutredningen kan komma att få en viss betydelse med avseende å förevarande frågas lösning, ansett sig icke kunna bifalla. Av liknande skäl har riksdagen ej heller ansett sig nu böra bifalla Eders Kungl. Maj:ts förslag till förändrad förvaltningsorganisation inom Östra brigaden och befälsförhållandenas ordnande i samband därmed, till reglerandet av militärbefälhavarens på Gotland befälsställning samt om uppförandet å stat av arvode åt remonteringsnämndens främste ledamot. Med avseende å sistnämnda fråga vill riksdagen framhålla, att riksdagen icke har något att erinra mot att arvode åt ifrågavarande befattningshavare inom kavalleriinspektionen tillsvidare, på sätt hittills skett, bestrides från lantförsvarets anslag till extra utgifter. Vidkommande härefter Eders Kungl. Maj:ts förslag om uppflyttning av beställningen såsom militärbefälhavare på Gotland från lönegraden O 6 till lönegraden O 7 anser riksdagen, vid det förhållande, att militärbefälhavarens ställning kan bli beroende av försvarsutredningens resultat, det ej vara lämpligt, att riksdagen nu tager ställning till ett särskilt löneplaceringsspörsmål, sådant som det förevarande, varför riksdagen ej anser sig kunna godkänna förslaget. Vad som förekommit i avseende å frågan om förstärkning av läkarpersonalen i Boden, har bibragt riksdagen den övertygelsen, att det nuvarande antalet läkare för Bodens garnison och garnisonssjukhus bör förstärkas, och riksdagen ansluter sig i detta hänseende till Eders Kungl. Maj:ts förslag samt medgiver sålunda, att å vederbörlig stat — staten för kommandantskapet i Boden — beräknas medel i enlighet med de föreslagna ersättningsgrunderna för en förordnad bataljonsläkare. De för innevarande budgetår gällande staterna för arméfördelningsstaber, militärbefäl och inspektioner samt för kommandantskapet i Boden synas vid här angivna förhållanden böra, vad personalbestånden beträffar — den sistnämnda staten dock med

den jämkning, som följer av tillkomsten av den förordnade bataljonsläkaren — äga tillämpning under nästkommande budgetår.

Vad Eders Kungl. Maj:t föreslagit ifråga om ändring av staterna för rullföringsbefälhavare med biträden, bataljonsläkare vid fältläkarkåren samt fältläkarstipendiater, krigshögskolan, artilleri- och ingenjörhögskolan, skjutskolan för infanteriet och kavalleriet samt artilleriets skjutskola, har icke föranlett någon erinran från riksdagens sida.

I syfte att överflytta bestyret med inskrivningsväsendet för Stockholms inskrivningsområde från sekundchefen för Svea livgarde till sekundchefen för Göta livgarde har Eders Kungl. Maj:t föreslagit den förändringen av nämnda truppförbands stater, att till Göta livgarde skulle överföras dels den å Svea livgardes stat uppförda befattningen för en pensionerad officer, dels ock den ena av de å sistnämnda regementes stat uppförda expeditionsunderofficersbefattningarna. Riksdagen har emellertid vid sin prövning av detta spørsmål icke känt sig övertygad om ändamålsenligheten av den föreslagna förändringen i fråga om inskrivningsväsendets handhavande, i följd varav riksdagen ansett sig icke böra nu godkänna Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande förslag.

Eders Kungl. Maj:t har föreslagit sådan jämkning beträffande staten för Norrbottens artillerikår, att, i stället för den nuvarande majorsbeställningen, å staten skall uppföras en beställning för överstelöjtnant eller major. Häremot har riksdagen icke något att erinra. Likaledes har Eders Kungl. Maj:ts förslag i fråga om staten för Karlsborgs artilleriregemente, innebärande att de därå upptagna, för kompaniofficerarna avsedda befattningarna med arvoden skola från och med nästa budgetår utbytas mot ordinarie beställningar för ifrågavarande befälspersonal, icke givit riksdagen anledning till anmärkning.

Den omständigheten, att Eders Kungl. Maj:ts förslag rörande arméförvaltningens omorganisation av riksdagen avslagits, föranleder, att den nuvarande benämningen å staten för artilleriets fabriker och tyganstalter bör bibehållas.

Å staten för officerare och underofficerare med vederlikar m. fl. vid fortifikationen har upptagits en ordinarie beställning för ytterligare en såsom teknisk expert avsedd ingenjör. Staten upptager sålunda två beställningar för dylik ingenjörspersonal, den förutvarande med placering i lönegraden C. 12 och den nytillkomne med placering i lönegraden C. 10, samt med de föreslagna benämningarna elektroingenjörer av 1. respektive 2. graden. Mot Eders Kungl. Maj:ts här ifrågavarande förslag har riksdagen icke något att invända. Riksdagen har emellertid bemärkt, att chefen för fortifikationen uti sin till grund för Eders Kungl. Maj:ts förslag liggande framställning uttalat, att ingenjörernas antal efter hand torde behöva utökas till tre å fyra, varvid de erforderliga lönerna avsåges att uppföras å förevarande stat. Riksdagen vill i anledning härav betona, att då riksdagen funnit vad i ärendet anförts till stöd för den nu föreslagna nya beställningens uppförande å stat motivera en sådan åtgärd, detta å andra sidan icke får tolkas såsom innebärande något ställningstagande från riksdagens sida i fråga om behovet av att antalet

beställningar för ingenjörstekniskt utbildad personal framdeles ökas utöver de nu avsedda två dylika beställningarna.

Riksdagens ställning till Eders Kungl. Maj:ts förslag rörande omorganisation av försvarets centrala ledning och förvaltning föranleder vissa ändringar beträffande de av Eders Kungl. Maj:t föreslagna staterna för officerare och underofficerare med vederlikar m. fl. vid trängen samt staten för intendenturkåren. Överstebeställningen vid trängen bör sålunda bibehållas med nuvarande placering i lönegraden O 6 och antalet kaptensbeställningar vid trängen oförändrat upptagas till 19. Å staten för intendenturkåren böra kaptens- och löjtnantsbeställningarna samt befattningarna för expeditionsofficerare och expeditionsofficerare bibehållas vid nuvarande antal av respektive 62, 9, 2 och 7.

Sistnämnda stat upptager en anslagspost å 11,000 kronor till dagarvoden till officerare och underofficerare, vilka, utan att uppbära lön å intendenturkårens stat eller vara berättigade till tjänstgöringstraktamente, förordnas att uppehålla befattning vid nämnda kår. Riksdagens uppmärksamhet har i detta sammanhang fästs därvid, att ifrågavarande dagarvode tillkommit en officer utom intendenturkåren under förordnande såsom adjutant vid arméns intendenturförråd i Stockholm. Då förmånen i fråga allenast bör utgå i de fall, vederbörande bekläder befattning med redogörareansvar, har riksdagen ansett ett förtydligande i sådan riktning böra ske i rubriken till förberörda anslagspost å staten.

Beträffande den av Eders Kungl. Maj:t föreslagna staten för garnisons-sjukhuset i Boden har riksdagen icke något att erinra i annan mån, än att en jämkning i avfattningen av anm. 2 bör äga rum i anslutning till riksdagens beslut om bibehållandet av beställningen såsom kommandant i Boden. Vad angår staten för arméns sjuksköterskekår, bör den nuvarande benämningen å arméförvaltningens sjukvårdsstyrelse, på grund av att förslaget om arméförvaltningens omorganisation av riksdagen avslagits, i staten bibehållas. Med anledning av att, enligt vad riksdagens vederbörande utskott inhämtat, Eders Kungl. Maj:t i enlighet med av vederbörande myndigheter framställt förslag den 16 maj 1930 meddelat ändrade bestämmelser, att gälla från och med den 1 juli 1930, rörande dispositionen av förutvarande Vaxholms grenadjärregementes sjukhus och varigenom en för fästningsbataljonen i Vaxholm i staten beräknad sjuksköterska icke kommer att bli erforderlig bör antalet befattningar för sjuksköterskor i staten upptagas oförändrat eller med 41.

Med hänsyn till vad riksdagen sålunda uttalat i avseende å personalstaterna under avlöningsanslaget, har riksdagens vederbörande utskott låtit uppgöra förslag till följande nya stater, avsedda att i stället för de av Eders Kungl. Maj:t framlagda motsvarande staterna äga tillämpning under budgetåret 1930/1931, nämligen för generalitetet, arméfördelningsstaber, militärbefäl och inspektioner, generalstaben, artilleristaben, kommandantskapet i Boden, Svea och Göta livgarden, artilleriets fabriker och tyganstalter, officerare och underofficerare med vederlikar m. fl. vid trängen, intendenturkåren, garni-

sonssjukhuset i Boden samt arméns sjuksköterskekår. Vid statförslagets uppgörande har i vederbörliga stycken iakttagits och tillämpats den förut avhandlade principen att för avlöningsanslagets beräkning lägga den verkliga utgiftsbelastningen under det senast tilländalupna budgetåret till grund.

De av Eders Kungl. Maj:t framlagda beräkningarna av de övriga å avlöningsanslaget under punkterna B—N upptagna särskilda anslagsposterna hava icke givit riksdagen anledning till annan erinran, än att riksdagen vill framhålla, att i följd av att riksdagen avslagit Eders Kungl. Maj:ts förslag rörande arméförvaltningens omorganisation arvodet till värmeingenjören å arméförvaltningens fortifikationsdepartement fortfarande bör upptagas under anslagsposten till vissa arvoden m. m. (rubriken A å arvodesförteckningen). Vid granskningen av det väckta förslaget om utbyte av militär handräckningspersonal mot civil personal för förrådsskötseln har riksdagen kommit till den uppfattningen, att den föreslagna anordningen är att betrakta såsom ändamålsenlig. Riksdagen har i samband härmed velat framhålla, att vid tillsättande av dessa platser det äldre i tjänsten väl vitsordade underbefäl, vilket av en eller annan anledning icke kunnat erhålla befordran inom truppförbandet, i första hand bör härtill ifrågakomma.

Eders Kungl. Maj:t har slutligen gjort framställning i syfte att möjliggöra tillfälligt disponerande av ledig fänriks- (underlöjtnants-) lön vid ett truppförband för avlönande av surnumerär fänrik (underlöjtnant) vid annat truppförband, dock så begränsat, att dylik löneöverflyttning allenast skulle ske från ett truppförband till ett annat inom samma truppslag. Då vissa billighetsskäl även enligt riksdagens mening synas tala för sådan lönedisposition, har riksdagen funnit sig böra bifalla Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning.

De delar av Eders Kungl. Maj:ts förslag beträffande förevarande anslag, om vilka riksdagen icke särskilt yttrat sig, hava icke föranlett någon erinran från riksdagens sida.

Eders Kungl. Maj:ts beräkning över samtliga utgifter för anslaget till avlöning till personal vid staber och truppförband m. fl. för budgetåret 1930/1931 slutar å ett belopp av 25,007,261 kronor, som avrundats till 25,000,000 kronor. Vad riksdagen beslutat i fråga om vissa av Eders Kungl. Maj:t framlagda organisationsförslag medför en minskning av anslagets slutsumma med i runt tal 20,000 kronor. Detta synes emellertid icke böra föranleda någon ändring av anslagets utav Eders Kungl. Maj:t angivna belopp.

På grund av vad sålunda anförts får riksdagen anmäla, att riksdagen dels godkänt följande förslag till stater, nämligen:

de vid statsrådsprotokollet över försvarsärenden den 3 januari 1930 fogade, såsom bilagorna nr 6—14, 17—31, 33—37, 39—40, 42—43 samt 46 betecknade staterna för rullföringsbefälhavare med biträden, bataljonsläkare vid fältläkarkåren samt fältläkarstipendiater, krigsskolan, krigshögskolan, artilleri- och ingenjörhögskolan, ridskolan, skjutscholan för infanteriet och kavalleriet, artilleriets skjutskola, arméns underofficersskola, truppförband av infanteriet med undantag för Svea och Göta livgarden, truppförband av kavalleriet och

artilleriet, överstelöjtnanter och majorer vid kavalleriregementena, officerare och underofficerare med vederlikar m. fl. vid fortifikationen, ingenjörkårerna och fälttelegrafkåren, trängkårerna, garnisonssjukhuset i Stockholm och å Karlsborg samt polispersonalen i Boden och å Karlsborg, att gälla under budgetåret 1930/1931, samt

de vid statsutskottets utlåtande nr 4 fogade, såsom bilagorna A—L be-
tecknade staterna för generalitetet, arméfördelningsstaber, militärbefäl och in-
spektioner, generalstaben, artilleristaben, kommandantskapet i Boden, Svea
och Göta livgarden, artilleriets fabriker och tyganstalter, officerare och under-
officerare med vederlikar m. fl. vid trängen, intendenturkåren, garnisonssjuk-
huset i Boden samt arméns sjuksköterskekår, att gälla under budgetåret
1930/1931;

dels bemyndigat Eders Kungl. Maj:t att i den vid avlöningsreglementet
den 20 maj 1927 (nr 170) för officerare och underofficerare samt civilmilitära
beställningshavare på aktiv stat m. fl. vid försvarsväsendet fogade tjänsteför-
teckningen vidtagna den ändring, som betingas av Eders Kungl. Maj:ts för-
slag i avseende å staten för officerare och underofficerare med vederlikar
m. fl. vid fortifikationen;

dels godkänt de i en vid förenämnda statsrådsprotokoll fogad »Förteckning
över vissa i stat icke uppförda löner och arvoden m. fl. ersättningar» under
rubriken »A. Arvoden till ordinarie befattningshavare med avlöning från
anslag under fjärde huvudtiteln, lantförsvaret m. fl.» upptagna arvoden, dock
med den av riksdagen ovan angivna jämkning;

dels ökat ordinarie förslagsanslaget till avlöning till personal vid staber
och truppförband m. fl., nu 24,000,000 kronor, med 1,000,000 kronor till
25,000,000 kronor;

dels ock medgivit, att vid truppförband av infanteriet, kavalleriet eller
artilleriet ledigbliven lön, vilken icke enligt eljest gällande bestämmelser tages
i anspråk för beredande av lön åt vid truppförbandet anställd surnumerär
fänrik (underlöjtnant), må, enligt Eders Kungl. Maj:ts prövning, under budget-
året 1930/1931 disponeras för beredande åt vid annat truppförband inom
truppslaget anställd surnumerär fänrik (underlöjtnant) av lön enligt de grun-
der, som enligt i vederbörliga stater intagna bestämmelser om vissa löne-
dispositioner tillkomma i samma bestämmelser avsedd surnumerär fänrik
(underlöjtnant), med rätt för sådan officer att därutöver komma i åtnjutande
av de övriga förmåner, som tillkomma motsvarande ordinarie beställnings-
havare.

6:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 5) har riksdagen
minskat ordinarie förslagsanslaget till avlöning till personal å övergångsstat
vid armén, nu 7,000,000 kronor, med 800,000 kronor till 6,200,000 kronor.

7:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 6) att till bestri-
dande av kostnaderna för avskedsersättning åt övertalig personal vid armén
för budgetåret 1930/1931 anvisa ett extra förslagsanslag av 100,000 kronor.

Uti en inom riksdagen väckt motion (II: 23) har hemställts, att riksdagen
må besluta, att bestämmelserna i kungl. kungörelsen den 15 januari 1926

angående avskedsersättning och förtidspension åt vissa övertaliga civila löntagare vid armén och marinen skola gälla intill den 30 juni 1931, dock att de fall, då avskedsersättning eller förtidspension skola utgå, böra prövas av Eders Kungl. Maj:t.

Vidare har uti en inom riksdagen väckt motion (II: 188) hemställts, att riksdagen för bestridande av kostnaderna för avskedsersättning åt högst 55 av arméns äldre furirer efter i motionen angivna grunder för budgetåret 1930/31 måtte anvisa ett extra förslagsanslag av 105,000 kronor.

Beträffande först det i motionen II: 23 väckta förslaget om utsträckning av giltighetstiden för kungörelsen den 15 januari 1926 angående avskedsersättning och förtidspension åt övertaliga civila löntagare vid armén och marinen till den 1 juli 1931 anser sig riksdagen, vars vederbörande utskott med stöd av 46 § riksdagsordningen inhämtat yttranden över motionen från armé- och marinförvaltningarna, med hänsyn till vad de i ärendet hörda myndigheterna anfört, icke böra motsätta sig ett bifall till motionen. Riksdagen förutsätter emellertid därvid, att ytterligare utsträckning av kungörelsens giltighetstid icke kommer att äga rum, utan att den slutliga regleringen av arbetarantalet slutföres före utgången av juni månad 1931. Kostnaderna för budgetåret 1930/1931 har riksdagen beräknat till 15,000 kronor.

Vidkommande härefter det i motionen II: 188 framställda yrkandet i fråga om beredande av avskedsersättning åt höst 55 av arméns äldre furirer anser sig riksdagen böra bifalla motionen; och synas i anledning härav de för ändamålet erforderliga medlen böra i enlighet med i motionen angivna grunder, vilka riksdagen anser sig kunna godtaga, beräknas till 105,000 kronor.

Mot Eders Kungl. Maj:ts förslag har riksdagen icke funnit annan anledning till erinran än att ifrågavarande anslag bör, med hänsyn till vad riksdagen ovan anfört, utgå med förhöjt belopp, och har riksdagen bestämt detsamma till 220,000 kronor.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen

dels beslutat, att avskedsersättning och förtidspension jämlikt bestämmelserna i kungörelsen den 15 januari 1926 (nr 10) angående avskedsersättning och förtidspension åt vissa övertaliga civila löntagare vid armén och marinen må beredas civil löntagare även för den händelse avgången ur tjänst äger rum under tiden 1 juli 1930—30 juni 1931, dock att de fall, då avskedsersättning eller förtidspension skola utgå, skola prövas av Eders Kungl. Maj:t;

dels ock till bestridande av kostnaderna för *avskedsersättning åt övertalig personal vid armén* för budgetåret 1930/1931 anvisat ett extra förslagsanslag av 220,000 kronor.

8:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag under punkt 7 har riksdagen minskat ordinarie reservationsanslaget till rekryteringskostnader, nu 153,000 kronor, med 49,000 kronor till 104,000 kronor.

9:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 9) att dels godkänna de vid statsrådsprotokollet fogade förslag till stater för officerare och underofficerare å reservstat vid armén samt för färtläkarkårens reservstat, att gälla för budgetåret 1930/1931, dels medgiva att personal, som med rätt till pen-

sion under budgetåret 1930/1931 avgår från arméns reservstater, må under sin återstående livstid uppbära pension av statsmedel med de i förenämnda kungörelse den 18 juni 1925 (nr 289) angivna belopp, dels ock i riksstaten för budgetåret 1930/1931 upptaga ordinarie förslagsanslaget till arméns reservstater med oförändrat belopp, 715,000 kronor.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen

dels godkänt de vid statsrådsprotokollet över försvarsärenden den 3 januari 1930 fogade förslag till stater för officerare och underofficerare å reservstat vid armén samt för fältläkarkårens reservstat, att gälla för budgetåret 1930/1931,

dels medgivit, att personal, som med rätt till pension under budgetåret 1930/1931 avgår från arméns reservstater, må under sin återstående livstid uppbära pension av statsmedel med de i kungörelsen den 18 juni 1925 (nr 289) angivna belopp,

dels ock minskat ordinarie förslagsanslaget till arméns reservstater, nu 715,000 kronor, med 25,000 kronor till 690,000 kronor.

10:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 10) att för reservstat för furirer vid Gotlands trupper för budgetåret 1930/1931 anvisa ett extra förslagsanslag av 52,000 kronor.

För ifrågavarande ändamål har för budgetåret 1929/1930 anvisats ett extra förslagsanslag av 51,000 kronor. För budgetåret 1930/1931 har i enlighet med de för anslagets användning uppgjorda beräkningarna en ökning med 1,000 kronor ansetts erforderlig.

Jämlikt förordningen den 18 juli 1928 (nr 323) skulle å reservstaten för furirer vid Gotlands trupper årligen anställas sammanlagt högst tio furirer. Av uppgifter, som riksdagens vederbörande utskott inhämtat, framgår emellertid, att det beräknade antalet anställda furirer vid reservstaten de två sistförflutna åren icke kunnat erhållas. Vid sådant förhållande och då något ökat tillopp av sökande till ifrågavarande reservstatsbeställningar icke torde vara att förvänta, anser riksdagen, att medelsbehovet under förevarande anslag bör kunna avsevärt begränsas, och har riksdagen bestämt anslaget till 30,000 kronor.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen för *reservstat för furirer vid Gotlands trupper* för budgetåret 1930/1931 anvisat ett extra förslagsanslag av 30,000 kronor.

11:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag under punkt 11 har riksdagen ökat ordinarie förslagsanslaget till arméns personal över stat, nu 400,000 kronor, med 200,000 kronor till 600,000 kronor.

12:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 12) att minska ordinarie förslagsanslaget till rese- och traktamentspenningar, nu 310,000 kronor, med 20,000 kronor till 290,000 kronor.

Riksdagen har funnit förevarande anslag kunna sänkas med 15,000 kronor utöver vad Eders Kungl. Maj:t föreslagit eller med sammanlagt 35,000 kronor, varigenom medelsanvisningen i sin helhet begränsas till 275,000 kronor.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen minskat ordinarie förslagsanslaget till rese- och traktamentspenningar, nu 310,000 kronor, med 35,000 kronor till 275,000 kronor.

13:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 14) att öka ordinarie reservationsanslaget till resestipendier, nu 15,000 kronor, med 1,000 kronor till 16,000 kronor.

Riksdagen har ansett sig böra bifalla vad Eders Kungl. Maj:t i avseende å förevarande anslag föreslagit.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen ökat ordinarie reservationsanslaget till resestipendier, nu 15,000 kronor, med 1,000 kronor till 16,000 kronor.

B. De värnpliktigas avlöning, inskrivning och redovisning.

14:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 15) att öka ordinarie förslagsanslaget till de värnpliktigas avlöning, nu 2,765,000 kronor, med 64,000 kronor till 2,829,000 kronor.

Till grund för den av Eders Kungl. Maj:t framlagda anslagsberäkningen ligger följande uppgift å antalet tjänstgöringsdagar för värnpliktiga vid armén.

	Tjänstgöringsdagar	
	med penningbidrag å 50 öre.	med penningbidrag å 1 kr.
I. Linjen.		
Studenter och likställda	280 000	361 000
Övriga värnpliktiga	2 644 800	442 200
Säger för linjen	2 924 800	803 200
II. Ersättningsreserven	1 070 000	—
Summa tjänstgöringsdagar	3 994 800	803 200
	4 798 000	

Härtill kommer visst avlöningstillägg åt reservofficersaspiranter, beräknat till 27,950 kronor.

Medelsbehovet för de värnpliktigas avlöning har följaktligen för budgetåret 1930/1931 av Eders Kungl. Maj:t beräknats på följande sätt:

3,994,800 tjänstgöringsdagar à 0: 50 kr.	kronor 1,997,400
803,200 » » 1: — »	» 803,200
Avlöningstillägg åt reservofficersaspiranter	» 27,950
	Summa kronor 2,828,550

Anslaget har upptagits med ett till 2,829,000 kronor avrundat belopp.

Enligt riksdagens beräkning har antalet tjänstgöringsdagar för värnpliktiga i linjetjänst upptagits till 3,728,000 samt för värnpliktiga tillhörande ersättningsreserven till 850,000. Antalet tjänstgöringsdagar för värnpliktiga utgör alltså 4,578,000. Penningbidrag bör beräknas med 50 öre om dagen för 3,774,800 tjänstgöringsdagar och med 1 krona om dagen för 803,200 dagar. Efter denna beräkning bör anslaget till de värnpliktigas avlöning upptagas med ett belopp av 2,719,000 kronor, varav 27,950 kronor avse avlöningstillägg åt reservofficersaspiranter.

Riksdagen få alltså anmäla, att riksdagen minskat ordinarie förslagsanslaget till de värnpliktigas avlöning, nu 2,765,000 kronor, med 46,000 kronor till 2,719,000 kronor.

15:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 16) har riksdagen upptagit ordinarie förslagsanslaget till understöd åt vissa värnpliktigas familjer med oförändrat belopp, 75,000 kronor.

16:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 17) att öka ordinarie förslagsanslaget till inskrivnings-, mönstrings- och färdkostnader m. m., nu 935,000 kronor, med 65,000 kronor till 1,000,000 kronor.

Ordinarie förslagsanslaget till inskrivnings-, mönstrings- och färdkostnader m. m. har i riksstaten för budgetåret 1929/1930 upptagits med 935,000 kronor.

Departementschefen har i ärendet anfört följande.

»Såsom av den lämnade redogörelsen framgår, har en fortgående reduktion av utgifterna å förevarande anslag ägt rum under de senaste budgetåren. Sålunda har utgiftsbelastningen, som under budgetåret 1924/1925 utgjorde 1,777,000 kronor, under budgetåret 1928/1929 nedgått till 1,453,000 kronor. Det är visserligen vanskligt att med någon större grad av tillförlitlighet uppskatta medelsbehovet under anslaget för budgetåret 1930/1931. Med hänsyn till de av mig under nästföregående punkt berörda förhållandena i avseende å tjänstgöringsomgångarnas antal och linjekontingenternas storlek är det emellertid att förvänta, att särskilt färdkostnaderna under nästa budgetår komma att bli högst avsevärt lägre än vad fallet varit under budgetåret 1928/1929. I avvaktan på närmare erfarenhet angående det belopp, som efter fullständigt genomförande av 1925 års härordning kan bli erforderligt, synes mig anslagsökningen böra begränsas till 65,000 kronor och anslaget sålunda upptagas med 1,000,000 kronor.»

Den av Eders Kungl. Maj:t framlagda anslagsberäkningen har icke givit riksdagen anledning till erinran.

Riksdagens uppmärksamhet har emellertid fästs vid, att det i ett stort antal fall inträffat, att värnpliktiga, om vilka vid den i samband med inskrivningarna förekommande läkarundersökningen tvekan rått rörande deras hälsotillstånd, likväl uttagits för att efter inryckningen till tjänstgöring underkastas ytterligare undersökning. Då därvid ofta befunnits, att sådana värnpliktiga varit oförmögna till värnpliktens fullgörande, har detta föranlett avsevärda onödiga kostnader under förevarande och andra anslag, varjämte svårigheter beretts den enskilde. Riksdagen har därför velat framhålla angelägenheten av att vid värnpliktsinskrivningarna i sådana fall frikallelse sker eller uppskov beviljas i större utsträckning än nu är fallet. Denna fråga

synes riksdagen vara av den betydelse, att riksdagen ansett sig böra i skrivelse till Eders Kungl. Maj:t anhålla om vidtagande av åtgärder i ovan angivna syfte.

Riksdagen får

dels anmäla, att riksdagen ökat ordinarie förslagsanslaget till inskrivnings-, mönstrings- och färdkostnader m. m., nu 935,000 kronor, med 65,000 kronor till 1,000,000 kronor;

dels ock anhålla, att Eders Kungl. Maj:t måtte låta vidtaga åtgärder i syfte att i möjligaste mån förebygga onödiga inkallelser av värnpliktiga i sådana fall, som av riksdagen här ovan berörts.

C. Undervisning, understöd, expenser m. m.

17:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 18) att i riksstaten för budgetåret 1930/1931 upptaga ordinarie reservationsanslaget till undervisnings- och gymnastikmateriel samt undervisningsanstalter och utbildningskurser med oförändrat belopp, 900,000 kronor.

Med hänsyn till att antalet tjänstgöringsdagar till följd av riksdagens tidigare fattade beslut begränsats till 7,002,000, bör medelsbehovet under titel I beräknas till 63,018 kronor. Beträffande titlarna II och III anser sig riksdagen böra godkänna de av departementschefen föreslagna ökningarna. I enlighet härmed bör medelsbehovet å undervisningsanslaget för budgetåret 1930/1931 beräknas till $(63,018 + 492,795 + 342,207 =)$ 898,020 kronor, vilket belopp bör avrundas till 898,000 kronor.

På grund av vad riksdagen sålunda anført, får riksdagen anmäla, att riksdagen minskat ordinarie reservationsanslaget till undervisnings- och gymnastikmateriel samt undervisningsanstalter och utbildningskurser, nu 900,000 kronor, med 2,000 kronor till 898,000 kronor.

18:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 19) har riksdagen för anordnande av en *extra kulsprutekurs för majorer och äldre kompaniofficerare* för budgetåret 1930/1931 anvisat ett extra reservationsanslag av 16,500 kronor.

19:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 20) har riksdagen i riksstaten för budgetåret 1930/1931 upptagit ordinarie reservationsanslaget till studiestipendier utan angivet belopp.

20:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 21) att dels till det frivilliga skytteväsendets befrämjande för budgetåret 1930/1931 anvisa ett extra reservationsanslag av 500,000 kronor, dels medgiva, att av kronans äldre ammunitionspartier må till de frivilliga skytteföreningarna under budgetåret 1930/1931 försäljas högst 5,000,000 skarpa patroner m/94 till ett pris av 5 öre för patron, inklusive hylsa, dels ock medgiva, att till den vid skytteförbundens överstyrelses expedition anställda personalen, med undantag av kassaförvaltaren, må från förefintliga reservationer under extra anslaget till det frivilliga skytteväsendets befrämjande under år 1930 utbetalas dyrtids-

tillägg enligt de grunder, som för samma år äro eller kunna varda bestämda i fråga om dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst.

Uti en inom riksdagen väckt motion (I: 42) har hemställts, att till det frivilliga skytteväsendets befrämjande för budgetåret 1930/1931 måtte anvisas ett extra reservationsanslag av 470,000 kronor.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen dels till det *frivilliga skytteväsendets befrämjande* för budgetåret 1930/1931 anvisat ett extra reservationsanslag av 470,000 kronor; dels medgivit, att av kronans äldre ammunitionspartier må till de frivilliga skytteföreningarna under budgetåret 1930/1931 försäljas högst 5,000,000 skarpa patroner m/94 till ett pris av 5 öre för patron, inklusive hylsa; dels ock medgivit, att till den vid skytteförbundens överstyrelses expedition anställda personalen, med undantag av kassaförvaltaren, må från förefintliga reservationer under extra anslaget till det frivilliga skytteväsendets befrämjande under år 1930 utbetalas dyrtidstillägg enligt de grunder, som för samma år äro eller kunna varda bestämda i fråga om dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst.

22:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 22) att öka ordinarie reservationsanslaget till skrivmaterialier och expenser, nu 540,000 kronor, med 30,000 kronor till 570,000 kronor.

Enligt riksdagens mening bör anvisningen för budgetåret 1930/1931 kunna begränsas till 555,000 kronor, vilket dock innebär en ökning i riksstatsanslaget med 15,000 kronor i jämförelse med anslaget för innevarande år.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen ökat ordinarie reservationsanslaget till skrivmaterialier och expenser, nu 540,000 kronor, med 15,000 kronor till 555,000 kronor.

22:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 23) har riksdagen, i likhet med vad som för innevarande budgetår ägt rum, för underhåll av *generalstabens översiktskarta över Sverige* i skalan 1:400,000 för budgetåret 1930/1931 anvisat ett extra reservationsanslag av 7,400 kronor.

23:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 24) har riksdagen för *konsivering av vissa samlingar i krigsarkivet* för budgetåret 1930/1931 anvisat ett extra reservationsanslag av 10,000 kronor.

24:o) Riksdagen får anmäla, att riksdagen med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 25), i likhet med vad som för innevarande budgetår ägt rum, för fortsatta arbeten å *verket »Sveriges krig åren 1611—1648»* för budgetåret 1930/1931 anvisat ett extra reservationsanslag av 19,000 kronor.

25:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 26) har riksdagen, i likhet med vad som för innevarande budgetår ägt rum, för utgivande av *krigskollegii historia* för budgetåret 1930/1931 anvisat ett extra reservationsanslag av 10,000 kronor.

D. Förplägnad, intendenturmateriel, remontering, övningar m. m.

26:o) Såsom riksdagen i särskild skrivelse (nr 212) anmält, har riksdagen i anledning av Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 27) ökat ordinarie förslags-

anslaget till mathållning, nu 6,494,000 kronor, med 116,000 kronor till 6,610,000 kronor.

27:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 28) att öka ordinarie reservationsanslaget till munderingsutrustning, nu 3,607,500 kronor, med 552,500 kronor till 4,160,000 kronor.

Riksdagen vill erinra om att antalet tjänstgöringsdagar för fast anställt manskap och värnpliktiga av riksdagen fastställts till 7,002,000. Mot Eders Kungl. Maj:ts beräkning av antalet hästtjänstgöringsdagar har riksdagen intet att erinra liksom ej heller mot det föreslagna beräkningssättet.

Munderingsanslaget bör alltså för budgetåret 1930/1931 beräknas på följande sätt:

7,002,000 dagar à 55 öre för man och dag	kronor 3,851,100:—
1,250,795 dagar à 15 öre för häst och dag	» 187,619: 25
	<hr/>
	Summa kronor 4,038,719: 25

eller i avrundat tal 4,039,000 kronor.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen ökat ordinarie reservationsanslaget till munderingsutrustning, nu 3,607,500 kronor, med 431,500 kronor till 4,039,000 kronor.

28:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 29) att öka ordinarie reservationsanslaget till kasernutredning, intendenturfordon m. m., nu 1,270,000 kronor, med 15,000 kronor till 1,285,000 kronor.

På grund av den utav riksdagen vidtagna sänkningen i antalet tjänstgöringsdagar för värnpliktiga bör medelsbehovet under titlarna I Kasernutredning och II Förplägnadsutredning minskas med 15,400 kronor, respektive 11,000 kronor.

Då riksdagen i övrigt icke funnit anledning till erinran mot den verkställda anslagsberäkningen, bör intendenturanslaget för budgetåret 1930/1931 upptagas med ett belopp av (1,285,000 — 15,400 — 11,000 =) 1,258,600 kronor eller i avrundat tal 1,259,000 kronor.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen minskat ordinarie reservationsanslaget till kasernutredning, intendenturfordon m. m., nu 1,270,000 kronor, med 11,000 kronor till 1,259,000 kronor.

29:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 31) att öka ordinarie reservationsanslaget till remontering, nu 320,000 kronor, med 38,000 kronor till 358,000 kronor.

Enligt riksdagens mening bör, med anledning av att mycket betydande reservationer förefinnas å anslaget, medelsanvisningen för budgetåret 1930/1931 kunna inskränkas till 300,000 kronor.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen minskat ordinarie reservationsanslaget till remontering, nu 320,000 kronor, med 20,000 kronor till 300,000 kronor.

30:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 32) att öka ordinarie förslagsanslaget till furagering, nu 3,047,000 kronor, med 10,000 kronor, till 3,057,000 kronor.

Med hänsyn till den inträdda sänkningen i priset på havre har riksdagen ansett, att kostnaden för normalrationen kan bestämmas till 1 krona 16 öre

i stället för av Eders Kungl. Maj:t föreslagna 1 krona 26 öre. Härtill komma i enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag för »övriga kostnader» 9 öre för underhållsdag. Furageringsanslaget bör alltså beräknas efter en kostnad av $(1.16 + 0.09 =)$ 1 krona 25 öre för underhållsdag på följande sätt:

2,119,670 hästunderhållsdagar à 1 krona 25 öre..... kr. 2,649,587: 50
 Kostnader vid remontdepåerna » 195,000: —

S:a kr. 2,844,587: 50

eller i avrundat tal 2,845,000 kronor.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen minskat ordinarie förslagsanslaget till furagering, nu 3,047,000 kronor, med 202,000 kronor till 2,845,000 kronor.

31:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 33) har riksdagen till bestridande av *engångskostnader för anskaffning av motormateriel för trängen* för budgetåret 1930/1931 anvisat ett extra reservationsanslag av 244,000 kronor.

32:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 34) att öka ordinarie reservationsanslaget till anskaffning, underhåll och drift av motorfordon, nu 514,000 kronor, med 57,000 kronor till 571,000 kronor.

Mot den verkställda anslagsberäkningen har riksdagen icke funnit anledning till erinran.

I detta sammanhang har emellertid riksdagen velat uttala önskvärdheten av att reparationer av försvarsväsendet tillhöriga motorfordon och andra likartade arbeten i den utsträckning, som lämpligen kan ske, utföras vid försvarsväsendets egna verkstäder. Jämväl vid användningen av övriga anslag under försvarshuvudtiteln synes denna regel böra tillämpas, varigenom en stabilisering i fråga om arbetsförhållandena kan åstadkommas.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen ökat ordinarie reservationsanslaget till anskaffning, underhåll och drift av motorfordon, nu 514,000 kronor, med 57,000 kronor till 571,000 kronor.

33:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 35) har riksdagen till bestridande av *engångskostnader för anskaffning av intendenturmateriel* för budgetåret 1930/1931 anvisat ett extra reservationsanslag av 34,000 kronor.

34:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 36) att öka ordinarie reservationsanslaget till truppförbandens övningar, nu 1,675,000 kronor, med 195,000 kronor till 1,870,000 kronor.

För budgetåret 1930/1931 har medelsbehovet under ifrågasvarande anslag av departementschefen beräknats sålunda:

Titel	I.	Hästlega	kronor	313,000: —
»	II.	Befälsövningar.....	»	116,000: —
»	III.	Vinterövningar	»	276,000: —
»	IV.	Truppförbandens övriga övningar.....	»	1,115,000: —
»	V.	Frivilliga övningar med landstormen	»	50,000: —

Summa kronor 1,870,000: —

Under tit. II. Befälsövningar har bland annat beräknats ett belopp av 15,000 kronor för befälskurser i biltjänst för personalen vid såväl trängen som vissa av de övriga truppslagen.

Riksdagen har visserligen funnit en ökning av anslaget påkallad, men har ansett denna böra begränsas till 100,000 kronor. Härigenom kommer medelsbehovet under anslaget att utgöra 1,775,000 kronor. I samband med förevarande anslagsfråga har riksdagen velat framhålla dels att befälskurserna i biltjänst enligt riksdagens mening endast böra omfatta personal från trängen, dels ock angelägenheten av att vid lejning av hästar för truppförbandens räkning i största möjliga mån hänvändelse sker till befintliga lantmannaanorganisationer.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen ökat ordinarie reservationsanslaget till truppförbandens övningar, nu 1,675,000 kronor, med 100,000 kronor till 1,775,000 kronor.

35:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 37) har riksdagen i riksstaten för budgetåret 1930/1931 upptagit ordinarie reservationsanslaget till fält- och fälttjänstövningar med oförändrat belopp, 700,000 kronor.

36:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 38) har riksdagen för anordnande av *luftförsvarsövningar* för budgetåret 1930/1931 anvisat ett extra reservationsanslag av 36,000 kronor.

E. Sjukvård m. m.

37:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 39) att öka ordinarie reservationsanslaget till sjuk- och veterinärvård m. m., nu 528,000 kronor, med 51,000 kronor till 579,000 kronor.

Förevarande anslag har av departementschefen beräknats på följande sätt:

		Kronor.
I. Sjukvård i allmänhet.		
Tjänstgöringsdagar för manskap:		
för fast anställt manskap	2 424 000 dagar	
» värnpliktiga	4 798 000 »	
	Säger 7 222 000 dagar à 0,035 kr.	252 770:—
II. Sanatorievård åt personal vid armén		60 000:—
III. Tandvård		30 000:—
IV. Ögonsjukvård och annan specialsjukvård		35 000:—
V. Läkarvård m. m. enligt § 23 i officersavlöningsreglementet		40 000:—
VI. Underhåll och sjukvårdsmateriel m. m. vid garnisonssjukhusen		50 000:—
VII. Veterinärvård.		
Underhållsdagar för hästar:		
vid staber m. fl.	74 095 dagar	
» infanteriet	222 475 »	
» kavalleriet	860 805 »	
» artilleriet	761 560 »	
» ingenjörtrupperna	107 315 »	
» trängen	90 325 »	
» intendenturtrupperna	3 095 »	
för remonter (å depåerna)	201 000 »	
	Säger 2 320 670 dagar à 0,048 kr.	111 392:16
	Säger kr.	579 162:16
eller i avrundat tal		579 000—

Mot den framlagda anslagsberäkningen har riksdagen icke funnit anledning till annan erinran än att medelsbehovet under titel I. »Sjukvård i allmänhet» bör med hänsyn till att riksdagen fastställt antalet manskapstjänstgöringsdagar till 7,002,000 bestämmas till 245,070 kronor och följaktligen sjukvårdsanslaget i dess helhet till i avrundat tal 572,000 kronor.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen ökat ordinarie reservationsanslaget till sjuk- och veterinärvård m. m., nu 528,000 kronor, med 44,000 kronor till 572,000 kronor.

38:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 40) har riksdagen, i likhet med vad som för innevarande budgetår ägt rum, till bestridande av kostnaderna för *arméns bakteriologiska laboratorium* för budgetåret 1930/1931 anvisat ett extra förslagsanslag av 2,000 kronor.

39:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 41) har riksdagen, i likhet med vad som för innevarande budgetår ägt rum, till befrämjande av det *frivilliga sjukvårdsväsendet i krig* för budgetåret 1930/1931 anvisat ett extra reservationsanslag av 20,000 kronor.

40:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 42) har riksdagen, i likhet med vad som för innevarande budgetår ägt rum, till bestridande av *engångskostnader för anskaffning av sjuk- och veterinärvårdsmateriel* för budgetåret 1930/1931 anvisat ett extra reservationsanslag av 60,000 kronor.

F. Vapen och ammunition.

41:o) Såsom riksdagen i särskild skrivelse (nr 63) anmält, har riksdagen i anledning av Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 43 och 44) dels i riksstaten för budgetåret 1930/1931 upptagit ordinarie reservationsanslaget till vapen och ammunition m. m. med oförändrat belopp, 4,514,800 kronor; dels ock till bestridande av *engångskostnader för anskaffning av artillerimateriel* för budgetåret 1930/1931 anvisat ett extra reservationsanslag av 1,918,800 kronor.

42:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 45) har riksdagen, i likhet med vad som för innevarande budgetår ägt rum, för *underhåll av och försök med stridsvagnar* för budgetåret 1930/1931 anvisat ett extra reservationsanslag av 50,000 kronor.

43:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 46) att för försök med infanterikanoner för budgetåret 1930/1931 anvisa ett extra reservationsanslag av 80,000 kronor.

Riksdagen får anmäla, att Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag icke av riksdagen bifallits.

44:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 47) att till förbedelser för modernisering och nyanskaffning av fältartillerimateriel för budgetåret 1930/1931 anvisa ett extra reservationsanslag av 250,000 kronor.

Riksdagen, som icke funnit skäl föreligga att för närvarande bevilja medel för nu ifrågakvarande ändamål, får anmäla, att Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag icke av riksdagen bifallits.

45:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 48) har riksdagen, i likhet med vad som för innevarande budgetår ägt rum, för anskaffning av *signalmateriel* för budgetåret 1930/1931 anvisat ett extra reservationsanslag av 100,000 kronor.

46:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 49) har riksdagen, i likhet med vad som för innevarande budgetår ägt rum, för *försök med viss artillerimateriel* för budgetåret 1930/1931 anvisat ett extra reservationsanslag av 100,000 kronor.

47:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 50) att för modernisering av den fasta bestyckningen i Bodens fästning för budgetåret 1930/1931 anvisa ett extra reservationsanslag av 40,000 kronor.

Riksdagen får anmäla, att Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag icke av riksdagen bifallits.

48:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 51) har riksdagen för anskaffning av *laddapparater för Karlsborgs artilleriregemente* för budgetåret 1930/1931 anvisat ett extra reservationsanslag av 20,000 kronor.

49:o) Såsom riksdagen i särskild skrivelse (nr 63) anmält, har riksdagen i enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 52) för *elektrifiering av tygstationen å Karlsborg* för budgetåret 1930/1931 anvisat ett extra reservationsanslag av 25,000 kronor.

G. Byggnader och ingenjörmateriel.

50:o) Såsom riksdagen i särskild skrivelse (nr 63) anmält, har riksdagen i anledning av Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 53) ökat ordinarie reservationsanslaget till byggnader, övningsfält och skjutbanor, nu 2,589,000 kronor, med 17,000 kronor till 2,606,000 kronor.

51:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 54) har riksdagen för *ordnande av förläggningen vid krigsskolan* för budgetåret 1930/1931 anvisat ett extra reservationsanslag av 106,000 kronor.

52:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 55) att för uppförande av bilgarage m. m. för Skånska trängkåren för budgetåret 1930/1931 anvisa ett extra reservationsanslag av 53,000 kronor.

I likhet med vad som tidigare skett för ordnandet av garageutrymme vid Svea, Göta och Norrlands trängkårer, har Eders Kungl. Maj:t nu äskat medel för motsvarande ändamål vid Skånska trängkåren.

I samband med denna fråga har departementschefen anfört följande:

»Beträffande det av 1929 års riksdag anvisade anslaget, 73,000 kronor, till uppförande av bilgarage m. m. för Göta trängkår får jag i detta sammanhang meddela, att fråga numera uppkommit att disponera anslaget för inköp av ett i omedelbar närhet av trängkårens etablissemang beläget markområde, innehållande cirka 8,000 kvadratmeter, jämte därå uppförda byggnader. Det har därvid framhållits såsom förmånligt för kronan, att genom inköp av denna fastighet, vilken syntes kunna förvärvas för ett billigt pris, stora utrymmen i nämnda byggnad skulle kunna lämna möjlighet till anordnande i

densamma av ej endast de lokaler, som avsetts skola inrymmas i den till uppförande föreslagna nybyggnaden, utan jämväl verkstadsavdelning, förrådslokaler och expeditioner ävensom ett synnerligen rymligt kallgarage m. m.»

Riksdagen har funnit sig böra bifalla Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag och har ej heller funnit anledning till erinran mot inköp av det utav departementschefen omförmälda markområdet vid Göta trängkärs etablissemang.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen för uppförande av *bilgarage m. m. för Skånska trängkåren* för budgetåret 1930/1931 anvisat ett extra reservationsanslag av 53,000 kronor.

53:o) Såsom riksdagen i särskild skrivelse (nr 63) anmält, har riksdagen i enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 56) för *ombyggnad av en del av Södra skånska infanteriregementets skjutbana i Ystad* för budgetåret 1930/1931 anvisat ett extra reservationsanslag av 21,800 kronor.

54:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 57) har riksdagen för *anläggande av en kulspruteskjutbana vid Västernorrlands regemente* för budgetåret 1930/1931 anvisat ett extra reservationsanslag av 13,000 kronor.

55:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 58) att för flyttning av vissa förrådsbyggnader m. m. för budgetåret 1930/1931 anvisa ett extra reservationsanslag av 45,000 kronor.

Arméförvaltningen har i sin skrivelse angående lantförsvarets medelsbehov för budgetåret 1930/1931 gjort framställning om anvisande av anslag till flyttning av vissa förrådsbyggnader m. m. samt därvid anfört, att en vid Svea trängkärs förutvarande kasernetablissemang i Örebro — vilket etablissemang vore under inredande till sinnesslöanstalt — befintlig förrådsbyggnad (å en upprättad situationsplan betecknad med XXIII) väl lämpade sig att uppföras vid samma trängkärs nuvarande kasernetablissemang i Linköping, där brist rådde på förrådsutrymme för såväl materiel som fordon. Kostnaderna för ifrågasvarande förflyttning hade beräknats uppgå till 27,000 kronor. Vid omändringen av förutvarande Västgöta regementes kasernetablissemang i Vänersborg till sinnessjukanstalt torde följande byggnader därstädes, nämligen ett sommarstall, ett ingenjörförråd och en halmbod, icke komma att erfordras för den blivande sinnessjukanstaltens räkning. Dessa byggnader lämpade sig väl för flyttning till andra kasernetablissemang inom västra arméfördelningen. Sommarstallet vore sålunda synnerligen behöfligt vid Göta trängkår, där brist på stallutrymme för ackordhästar föreläge, medan de båda övriga byggnaderna syntes böra användas för fyllande av bristande förrådsutrymme vid Livregementets husarer. Kostnaderna för ifrågasvarande trenne byggnaders förflyttning till de nämnda truppförbandens etablissemang i Skövde hade beräknats uppgå till 18,000 kronor.

Med anledning av vad sålunda anförts, har arméförvaltningen hemställt, att Eders Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att till flyttning av vissa förrådsbyggnader m. m. för budgetåret 1930/1931 anvisa ett extra reservationsanslag av 45,000 kronor.

I infortrat yttrande har medicinalstyrelsen förklarat sig icke hava något att erinra mot vad arméförvaltningen i ärendet föreslagit.

Efter samråd med chefen för socialdepartementet har föredragande departementschefen funnit sig böra tillstyrka arméförvaltningens förslag om flyttning av de ifrågavarande byggnaderna. Gentemot den av ämbetsverket uppgjorda kostnadsberäkningen, enligt vilken de med byggnadernas flyttning förenade utgifterna skulle belöpa sig till sammanlagt 45,000 kronor, har departementschefen icke haft något att erinra.

Riksdagen har icke blivit övertygad om behovet och ändamålsenligheten av att flytta ovannämnda förrådsbyggnader i Vänersborg till Skövde och har därför ej ansett sig böra anvisa det för ändamålet beräknade beloppet, 18,000 kronor.

Mot Eders Kungl. Maj:ts förslag i övrigt har riksdagen icke funnit anledning till erinran.

Medelsbehovet bör alltså beräknas till 27,000 kronor.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen för *flyttning av en förrådsbyggnad m. m.* för budgetåret 1930/1931 anvisat ett extra reservationsanslag av 27,000 kronor.

56:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 59) att för uppförande av en byggnad för sjukstall m. m. vid Göta artilleriregemente för budgetåret 1930/1931 anvisa ett extra reservationsanslag av 88,000 kronor.

Riksdagen, som icke funnit anledning till erinran mot Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag, får anmäla, att riksdagen för uppförande av en *byggnad för sjukstall m. m. vid Göta artilleriregemente* för budgetåret 1930/1931 anvisat ett extra reservationsanslag av 88,000 kronor.

57:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 60) att för ordnande av förläggningen vid skjutskolan för infanteriet och kavalleriet för budgetåret 1930/1931 anvisa ett extra reservationsanslag av 110,000 kronor.

Sedan Eders Kungl. Maj:t den 15 november 1928 uppdragit åt *arméförvaltningens fortifikationsdepartement* att verkställa utredning angående ordnandet av förläggningen vid infanteriskjutskolan, har fortifikationsdepartementet, efter att i ärendet hava samråd med chefen för östra arméfördelningen, uti skrivelse till Eders Kungl. Maj:t den 31 augusti 1929 framlagt utredning och förslag i ämnet.

Beträffande behovet av ökade förläggningslokaler m. m. har fortifikationsdepartementet härvid hänvisat till vad chefen för skjutskolan anfört i särskilda skrivelser den 5 och den 31 juli 1928. Vidkommande det av skolchefen framställda förslaget om flyttning av en barack till Rosersberg för tillgodoseende av behovet utav gymnastiklokal m. m. har fortifikationsdepartementet uttalat, att förslaget icke syntes lämpligt, utan att denna fråga borde lösas genom nybyggnad. Fortifikationsdepartementet har ansett, att för genomförande av 1925 års försvarsordning beträffande infanteriskjutskolan och de kurser, som avsetts att förläggas till Rosersberg, erfordrades uppförande därstädes av en kasernbyggnad, en gymnastikbyggnad, ett varmbadhus med tvättstuga samt en avträdesbyggnad ävensom ombyggnad av kok-

inrättningen. Kostnaderna för utförandet av dessa arbeten hava av departementet approximativt beräknats sålunda:

kasernbyggnad, innehållande expeditions-, föreläsnings- och mässlokaler i bottenvåningen samt manskapsförläggning i våningen en trappa upp, ävensom värmeledningsrum i källaren	kronor	161,000: —
gymnastikbyggnad, även avsedd för praktiska övningar och förläggning	»	77,000: —
gymnastikapparater	»	7,000: —
varmbadhus jämte tvättstuga	»	50,000: —
ombyggnad av kokinrättningen:		
fyra nya ånggrytor, potatiskokare och panna	kronor	25,000: —
nytt pannrum samt diverse övriga byggnadsarbeten	»	10,000: —
		» 35,000: —
avträdesbyggnad	»	9,000: —
yttre ledningar för vatten, avlopp och belysning	»	12,000: —
planering och diverse	»	6,000: —
oförutsedda utgifter och ritningar m. m.	»	13,000: —
	Summa kronor	370,000: —

Departementschefen har för egen del i ärendet anfört följande:

»Såsom av utredningen i ärendet framgår, äro de nuvarande förläggningsförhållandena vid infanteriskjutskolan å Rosersberg i flera hänseenden otillfredsställande. Så är i första rummet fallet med handräckningstruppens inkvarteringsförhållanden samt beträffande mässlokalerna för underbefäl och manskap, men bristen på varmbadinrättning för truppen och manskapskökets ytterst otidsenliga inredning torde även påkalla snara åtgärder. Genom det av fortifikationsdepartementet framlagda förslaget till nybyggnads- och ändringsarbeten vid skjutskolan skulle, förutom att de i nyssberörda hänseenden rådande påtagliga bristerna i fråga om förläggningen komme att avhjälpas, även vissa i övrigt framträdande behov av ökade utrymmen, exempelvis för undervisningsändamål, bliva tillgodosedda. Då de föreslagna arbetena synas mig ändamålsenliga och torde få anses oundgängligen erforderliga med hänsyn till den för skolan avsedda organisationen, har jag funnit mig böra tillstyrka, att desamma komma till utförande.

Kostnaderna för de föreslagna byggnads- och reparationsarbetena hava av fortifikationsdepartementet beräknats till 370,000 kronor. Mot beräkningen har jag i huvudsak icke något att erinra. Den för ändamålet erforderliga medelsanvisningen synes mig böra fördelas på de närmaste tre budgetåren, och torde beslut nu allenast böra fattas beträffande det anslag, som bör upptagas å riksstaten för nästkommande budgetår. Detta anslag synes böra bestämmas till 110,000 kronor.

Såsom riksmarskalksämberet förutsatt, bör ämbetet i sinom tid beredas tillfälle att avgiva yttrande såväl i fråga om valet av platser å Rosersbergs

kungsgårds mark för de avsedda nybyggnaderna som ock angående ritningarna till nybyggnaderna.»

Riksdagen vill erinra om att riksdagen vid behandlingen av arméns mat-hållningsanslag utgått från, att anordningar för individuell utspisning skulle under budgetåret 1930/1931 vidtagas vid infanteriskjutskolan. Redan av denna anledning erfordras vissa jämkningar i den framlagda byggnadsplanen. Riksdagens vederbörande utskott har under besök vid skolan kommit till den uppfattningen, att även vissa andra förändringar böra vidtagas i nämnda plan.

Med anledning härav har utskottet under hand från arméförvaltningens fortifikationsdepartement begärt närmare uppgifter, huru ifrågavarande förändringar skulle kunna genomföras ävensom kostnaderna härför. Från departementet har utskottet därefter erhållit följande:

»Ä. P. M. angående förslaget till nya byggnader m. m. för infanteriskjutskolan å Rosersberg.

På grund av vid besök å Rosersberg av statsutskottets första avdelning gjorda uttalanden har ny utredning i ärendet utförts å fortifikationsdepartementets kasernbyrå i samråd med departementets maskin- och värmebyrå, skolchefen och intendentsdepartementets konsulent.

Resultatet av denna utredning är följande:

Varmbadhuset för manskap och tvättstugan minskas till dimensionerna 15.7×8.5 m².

Gymnastikbyggnaden minskas till dimensionerna 30.5×12.4 m².

Kasernbyggnaden utföres till ungefär samma storlek men får rymma jämväl furirmässen, som i förra förslaget avsetts skola vara kvar i »värdshuset» och endast ha ett mindre rum för servering i kasernbyggnaden.

»*Värdshuset*» avses rymma: sjukavdelningen i nuvarande lokaler; underofficersmäss i nuvarande furirmässen, varifrån dock ett rum avskiljes för kokerskan; rum för mässföreståndarinna och 2 mässflickor å n. b. och rum för köksföreståndarinna och 6 à 7 st. köksbetjäning i nuvarande underofficersmässen.

Kökinrättningen tillbygges enligt förslag av intendentsdepartementets konsulent och skolans redogörare, förses med apparatur enligt Ä. P. M. (bil. 8) av chefen för maskin- och värmebyrån samt inredes, så att individuell utspisning kan tillämpas, varjämte matsalen förses med centralvärmeledning.

En mindre *proviantbod* uppföres; dimensioner 6×10 m².

Kostnadsberäkning:

Kasernbyggnad (bil. 1—3) innehållande expeditions-, föreläsnings- och mässlokaler (för manskap och furirer) i bottenvåningen, manskapsförläggning i våningen 1 tr. upp samt rum för värmeledning i källaren, $37.4 \times 16.6 \times 7.5 = 4,600$ m³ à 35: — kr. kronor 161,000: —

<i>Gymnastikbyggnad</i> (bil. 4), även avsedd för praktiska övningar och förläggning, $30.5 \times 12.4 \times 7.2 = 2,700 \text{ m}^3$ å 22: — kr..... kronor 59,400: —		
Fast gymnastikinredning..... » 6,600: —	kronor	66,000: —
<i>Varmbadhus</i> för manskap och tvättstuga för personal (bil. 5), $15.7 \times 8.5 \times 4.1 = 550 \text{ m}^3$ å 50: —... kronor 27,500: —		
Grundförstärkning » 1,500: —		
Värme- samt inre vatten-, avlopps- och elektriska ledningar (incl. hydrofor) » 12,000: —	»	41,000: —
<i>Kokinnrättningen</i> omändras och tillbygges enligt förslag av intendentsdepartementets konsulent och skolans redogörare (bil. 6 och 7)..... kronor 20,000: — och förses med apparatur enligt Ä. P. M. av chefen för maskin- och värmebyrån (bil. 8) » 35,000: —	»	55,000: —
<i>Proviantbod</i> , $10 \times 6 \times 3.4 = 200$ å 30: — kr..... » 6,000: —	»	6,000: —
» <i>Värdshuset</i> » omändringsarbeten enl. bil. 9 och 10 » 5,000: —	»	5,000: —
<i>Avträdesbyggnad</i> , $10.5 \times 5 \times 3.1 = 165$ å 30: — kr. » 5,000: —	»	5,000: —
Yttre ledningar för vatten, avlopp och belysning » 12,000: —	»	12,000: —
Planering » 6,000: —	»	6,000: —
Oförutsedda utgifter och ritningar m. m. » 13,000: —	»	13,000: —
		<hr/> Summa kronor 370,000: —

Stockholm den 24 april 1930.

Gunmar Fock.»

De sålunda angivna ändringarna i byggnadsplanen, vilka icke föranleda ökning av totalkostnaderna, har riksdagen funnit sig böra medgiva. Då riksdagen alltså ansett, att sistnämnda plan bör godkännas, har riksdagen, som funnit att medelsbehovet för budgetåret 1930/1931 ej behöver upptagas till högre belopp än som av Eders Kungl. Maj:t föreslagits eller 110,000 kronor, dock velat framhålla, att den omständigheten, att ej nu hela det för byggnadsplanens realiserande erforderliga beloppet, 370,000 kronor, ställes till förfogande, ej bör utgöra hinder för igångsättandet och förberedandet av samtliga sådana byggnadsarbeten, som i första hand böra komma till utförande.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen för ordnande enligt av riksdagen godkänd plan av *förläggningen vid skjutskolan för infanteriet och kavalleriet* för budgetåret 1930/1931 anvisat ett extra reservationsanslag av 110,000 kronor.

58:o) Såsom riksdagen i särskild skrivelse (nr 63) anmält, har riksdagen i enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 61) för anordnande av *ång- och värmecentral m. m. vid Bodens artilleriregemente* för budgetåret 1930/1931 anvisat ett extra reservationsanslag av 110,000 kronor.

59:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 62) har riksdagen, i likhet med vad som för innevarande budgetår ägt rum, för anordnande av *centraluppvärmning i vissa bostadsbyggnader i Boden* för budgetåret 1930/1931 anvisat ett extra reservationsanslag av 40,000 kronor.

60:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 63) att för utförande av vissa fortifikatoriska anordningar i Boden för budgetåret 1930/1931 anvisa ett extra reservationsanslag av 45,000 kronor.

Riksdagen, vars vederbörande utskott tagit del av de till ärendet hörande handlingar, har med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag, i likhet med vad som för innevarande budgetår ägt rum, för utförande av vissa *fortifikatoriska anordningar i Boden* för budgetåret 1930/1931 anvisat ett extra reservationsanslag av 45,000 kronor.

61:o) Såsom riksdagen i särskild skrivelse (nr 63) anmält, har riksdagen i enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 64) för *elektrifiering av vissa befästningar i Boden* för budgetåret 1930/1931 anvisat ett extra reservationsanslag av 63,000 kronor.

62:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 65) har riksdagen, vars vederbörande utskott tagit del av till ärendet hörande handlingar, för anläggande av ett *järnvägsspår i Tingstäde* för budgetåret 1930/1931 anvisat ett extra reservationsanslag av 5,400 kronor.

63:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 67) har riksdagen, i likhet med vad som för innevarande budgetår ägt rum, till *försök med ny ingenjörmateriel* för budgetåret 1930/1931 anvisat ett extra reservationsanslag av 100,000 kronor.

64:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 68) att till bestridande av engångskostnader för anskaffning av ingenjörmateriel för budgetåret 1930/1931 anvisa ett extra reservationsanslag av 155,000 kronor.

Riksdagen, vars vederbörande utskott tagit del av till ärendet hörande handlingar, har icke ansett sig böra anvisa högre belopp än som utgår för innevarande budgetår, eller 122,000 kronor.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen, i likhet med vad som för innevarande budgetår ägt rum, till bestridande av *engångskostnader för anskaffning av ingenjörmateriel* för budgetåret 1930/1931 anvisat ett extra reservationsanslag av 122,000 kronor.

65:o) Under erinran att riksdagen för budgetåret 1929/1930 anvisat ett belopp av 7,000 kronor för arméns brevduveväsende, har riksdagen med bifall till Eders Kungl. Maj:ts under punkt 69 framställda förslag till *arméns brevduveväsende* för budgetåret 1930/1931 anvisat ett extra reservationsanslag av 6,000 kronor.

66:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 70) har riksdagen, i likhet med vad som för innevarande budgetår ägt rum, till *fortifikationsdepartementets åtgärder för industriens krigsorganisation* för budgetåret 1930/1931 anvisat ett extra reservationsanslag av 21,000 kronor.

H. Diverse.

67:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 71) har riksdagen minskat ordinarie förslagsanslaget till ersättning för rustning och rotering, nu 340,000 kronor, med 15,000 kronor, till 325,000 kronor.

68:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 73) att upptaga ordinarie förslagsanslaget till semester åt vid lantförsvaret anställda arbetare med oförändrat belopp, 160,000 kronor.

I anledning av en inom riksdagen väckt motion (II: 313), varuti hemställts, bland annat, att riksdagen må besluta, att arbetare vid försvarsväsendet skola åtnjuta semester efter de grunder, som äro fastställda för extra-ordinarie befattningshavare i statens tjänst, har riksdagen velat uttala, att enligt riksdagens mening anledning synes föreligga att taga under övervägande, huruvida icke föreskrifterna om semester för försvarsväsendets arbetare kunna bättre än nu är fallet anpassas efter vederbörandes anställningstid och tjänsteålder.

Mot Eders Kungl. Maj:ts förslag har riksdagen icke funnit anledning till erinran och får alltså anmäla, att riksdagen upptagit ordinarie förslagsanslaget till semester åt vid lantförsvaret anställda arbetare med oförändrat belopp, 160,000 kronor.

69:o) Såsom riksdagen i särskild skrivelse (nr 180) anmält, har riksdagen i enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 74) för bestridande av *viss ersättning till staden Västerås* i riksstaten för budgetåret 1930/1931 anvisat ett extra anslag av 10,000 kronor. Beträffande Eders Kungl. Maj:ts under samma punkt gjorda framställning om ersättning till staden Lund har riksdagen i särskild skrivelse (nr 308) anmält, att riksdagen för bestridande av *viss ersättning till staden Lund* för budgetåret 1930/1931 anvisat ett extra anslag av 12,000 kronor.

70:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 75) har riksdagen till bestridande av kostnader för *förflyttning av viss armémateriel m. m.* för budgetåret 1930/1931 anvisat ett extra reservationsanslag av 37,000 kronor.

71:o) Såsom riksdagen i särskild skrivelse (nr 269) anmält, har riksdagen i anledning av Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 76) till bestridande av kostnaderna för *dyrtidstillägg åt befattningshavare vid lantförsvaret* för budgetåret 1930/1931 anvisat ett extra förslagsanslag av 4,300,000 kronor.

IV. SJÖFÖRSVARET.

A. Avlöning, rekrytering, resekostnader m. m.

72:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen att dels godkänna vid statsrådsprotokollet fogat förslag till stat för marinförvaltningen, att tillämpas under budgetåret 1930/1931, dels ock minska ordinarie förslagsan-

slaget till marinförvaltningen, nu 260,370 kronor, med 6,612 kronor till 253,758 kronor.

I anslutning till den ställning, som riksdagen intagit till frågan rörande omorganisation av försvarets centrala ledning och förvaltning, synes den för marinförvaltningen för innevarande budgetår gällande staten böra äga fortsatt tillämpning under nästföljande budgetår, dock med iakttagande av den ändringen att en av de å övergångsstat uppförda befattningarna i lönegraden B 21 utgår ur staten. Riksdagen vill därjämte uttala sin förväntan, att befattningen som amiralitetsråd tillsvidare icke besättes med ordinarie innehavare utan allenast på förordnande.

Riksdagens vederbörande utskott har låtit uppgöra nytt förslag till stat för marinförvaltningen slutande å 253,200 kronor.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen dels godkänt vid statsutskottets utlåtande nr 4 såsom bilaga M fogade förslag till stat för marinförvaltningen, att tillämpas under budgetåret 1930/1931; dels ock minskat ordinarie förslagsanslaget till marinförvaltningen, nu 260,370 kronor, med 7,170 kronor till 253,200 kronor.

73:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen att

dels godkänna de vid statsrådsprotokollet fogade förslag till stater för flottans officerskår, underofficerskår, sjömanskår och skeppsgossekår, kustartilleriets officerskår, underofficerskår och manskap m. fl., mariningenjörkåren, marinintendenturkåren, marinläkarkåren, flottans ecklesiastikstat och flottans poliskår m. fl., vid marininstaben anställd personal, vid flottans sjukhus i Karlskrona anställd personal, sjöruddföringsbefälhavare med biträden, sjökrigshögskolan, sjökrigsskolan, marinens underofficersskolor och skeppsgosseskolorna, att gälla under budgetåret 1930/1931,

dels godkänna de i en vid berörda protokoll fogad »Förteckning över i stat icke uppförda arvoden m. m.» under rubriken »A. Arvoden till ordinarie befattningshavare med avlöning från anslag under fjärde huvudtiteln, sjöförsvaret, m. fl.» upptagna arvoden,

dels ock öka ordinarie förslagsanslaget till avlöning till personal vid kårer och stater m. fl., nu 10,770,000 kronor, med 730,000 kronor till 11,500,000 kronor.

Beträffande till en början sättet för lönekostnadernas uppskattande, har riksdagen ansett sig böra lämna utan erinran vad departementschefen i sådant hänseende anfört och föreslagit.

På grund av riksdagens ställning till Eders Kungl. Maj:ts förslag rörande omorganisation av försvarets centrala ledning och förvaltning bör ändring i vissa av de av Eders Kungl. Maj:t framlagda personalstaterna komma till stånd. Å staten för flottans officerskår, underofficerskår, sjömanskår och skeppsgossekår böra sålunda utgå befattningen såsom chef för marinen och anslagsposten å 1,200 kronor till arvode åt beställningshavare, som, utan att åtnjuta flaggmans lön, förordnas att uppehålla stationsbefälhavarämbetet i Stockholm, varjämte flaggmansbeställningarna böra ökas från 4 till 5 och beställningarna för kommandörkapten av 1. graden minskas från

18 till 17. Å staten för kustartilleriets officerskår, underofficerskår och manskap m. fl. synes benämningen chef för kustartilleriet böra kvarstå. Från staten för vid marininstaben anställd personal synes en beräknad arvodesbefattning för en pensionerad officer, avsedd såsom expeditionsofficer, böra utgå.

Eders Kungl. Maj:t har i förevarande sammanhang till behandling upptagit frågan om inrättandet av en sjökrigshistorisk avdelning inom marininstaben. Departementschefen har i detta ärende uttalat, att, med hänsyn till det sjökrigshistoriska forskningsarbetets betydelse ej allenast för marinstabens egen verksamhet och sjöofficerarnas utbildning utan jämväl för kannedomen i allmänhet om vårt fäderneslands historia, departementschefen ansåge det vara angeläget, att det rika källmaterial, som förefunnas dels i flottans arkiv, dels i riksarkivet, dit flottans äldre arkivalier numera överflyttats, bleve någorlunda systematiskt bearbetat. För detta ändamål har nu enligt Eders Kungl. Maj:ts förslag särskild personal avsetts att anställas, i det att å staten för vid marininstaben anställd personal uppförts två arvoden, det ena å 3,180 kronor för en officer — pensionerad eller eljest tillhörande reserven — såsom ledare av de sjökrigshistoriska arbetena och det andra å 2,400 kronor för en sjökrigsarkivarie. Riksdagen — som ingalunda underskattar den sjökrigshistoriska forskningens betydelse för den sjömilitära utbildningen — har emellertid vid sin granskning av det förevarande förslaget blivit i viss mån tveksam i avseende å frågan, huruvida icke ifrågavarande forskningsarbeten böra ställas i samband med övrig krigshistorisk och allmän historisk forskning. Ändamålsenligheten och möjligheterna av en sådan inriktning med åtföljande koncentrerings av det krigshistoriska forskningsarbetet har riksdagen ansett böra tagas under ingående omprövning. På grund av denna riksdagens uppfattning har riksdagen funnit sig icke nu böra bifalla Eders Kungl. Maj:ts förslag om uppförande å förevarande stat av de ifrågasatta arvodesbefattningarna. Riksdagen vill emellertid framhålla, att, därest något mindre belopp skulle visa sig erforderligt för avlönande av särskild personal för vissa sjökrigshistoriska forskningar, Eders Kungl. Maj:t tillsvidare torde kunna anvisa detta från till Eders Kungl. Maj:ts förfogande stående medel.

Utöver vad riksdagen ovan yttrat, föranleda Eders Kungl. Maj:ts förslag till personalstater eller vad i samband därmed förekommit icke till någon erinran från riksdagens sida. Riksdagen har, med hänsyn till vad riksdagen förut uttalat, låtit uppgöra förslag till nya stater för flottans officerskår, underofficerskår, sjömanskår och skeppsgossekår, för kustartilleriets officerskår, underofficerskår och manskap m. fl. samt för vid marininstaben anställd personal.

Vidkommande beräkningen av de å avlöningsanslaget under punkterna B—K upptagna särskilda anslagsposterna har Eders Kungl. Maj:ts förslag icke givit anledning till något särskilt uttalande från riksdagens sida.

Departementschefen har slutligen berört frågan om visst manskaps vid marinen kvarstående å äldre löneplaner och därvid påvisat, hurusom tillämpningen av de äldre avlöningsbestämmelserna på en del av marinens manskap medförde betydande merkostnader, vilka, därest icke särskilda åt-

gärder vidtoges, för en avsevärd tid framåt komme att belasta marinens avlöningsanslag. Riksdagen har likväl ansett, att någon åtgärd i anledning härav i den av departementschefen antydda riktningen ej bör vidtagas, alldenstund riksdagen förutsätter, att ifrågavarande förhållanden komma att beaktas vid förestående utarbetande av nytt manskapsavlöningsreglemente.

Eders Kungl. Maj:ts beräkning över samtliga utgifter från anslaget till avlöning till personal vid kårer och stater m. fl. för budgetåret 1930/1931 slutar å ett belopp av 11,498,563 kronor, vilket avrundats till 11,500,000 kronor. Vad riksdagen ovan beslutat i anledning av vissa av Eders Kungl. Maj:t framlagda organisationsförslag medför en sänkning av anslaget med i runt tal 19,000 kronor, men å andra sidan orsakar riksdagens ställning till frågan om tillämpningen av de äldre avlöningsbestämmelserna på visst manskap vid marinen en merkostnad å anslaget, som uppskattats till 40,000 kronor. Detta synes emellertid icke böra föranleda någon ändring av anslagets utav Eders Kungl. Maj:t angivna belopp.

På grund av vad sålunda anförts får riksdagen anmäla, att riksdagen

dels godkänt de vid statsrådsprotokollet över försvarsärenden den 3 januari 1930 fogade, såsom bilagorna nr 62 och 64—69 betecknade staterna för mariningenjörkåren, marinintendenturkåren, marinläkarkåren, flottans ecklesiastikstat och flottans poliskår m. fl., vid flottans sjukhus i Karlskrona anställd personal, sjöruddföringsbefälhavare med biträden, sjökrigshögskolan, sjökrigsskolan, marinens underofficersskolor och skeppsgosseskolorna, att gälla under budgetåret 1930/1931, samt

de vid statsutskottets utlåtande nr 4 fogade, såsom bilagorna N—P betecknade staterna för flottans officerskår, underofficerskår, sjömanskår och skeppsgossekår, kustartilleriets officerskår, underofficerskår och manskap m. fl. samt vid marinstaben anställd personal, att gälla under budgetåret 1930/1931;

dels godkänt de i en vid samma statsrådsprotokoll fogad »Förteckning över i stat icke uppförda arvoden m. m.» under rubriken »A. Arvoden till ordinarie befattningshavare med avlöning från anslag under fjärde huvudtiteln, sjöförsvaret, m. fl.» upptagna arvoden;

dels ock ökat ordinarie förslagsanslaget till avlöning till personal vid kårer och stater m. fl., nu 10,770,000 kronor, med 730,000 kronor till 11,500,000 kronor.

74:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 80) att till bestridande av kostnaderna för avskedsersättning åt övertaliga månadslönare m. fl. vid marinen för budgetåret 1930/1931 anvisa ett extra förslagsanslag av 55,000 kronor.

Såsom under motsvarande anslag för lantförsvaret punkt 7:o) omförmäls, har uti en inom riksdagen väckt motion, II: 23, hemställts, att riksdagen må besluta, att bestämmelserna i kungl. kungörelsen den 15 januari 1926 angående avskedsersättning och förtidspension åt vissa övertaliga civila löntagare vid armén och marinen skola gälla intill den 30 juni 1931, dock att de fall, då avskedsersättning eller förtidspension skola utgå, böra prövas av Eders Kungl. Maj:t.

I fråga om det motionsvis framställda yrkandet rörande utsträckning av giltighetstiden för kungörelsen den 15 januari 1926 angående avskedersättning och förtidspension åt övertaliga civila löntagare vid armén och marinen till den 1 juli 1931 får riksdagen hänvisa till vad riksdagen under punkt 7:o här ovan anført. För marinens vidkommande har riksdagen icke ansett någon ökning av förevarande anslag erforderlig till följd av utsträckningen av kungörelsens giltighetstid.

Då riksdagen icke funnit anledning till erinran mot Eders Kungl. Maj:ts under förevarande punkt framlagda anslagsäskande, får riksdagen anmäla, att riksdagen till bestridande av kostnaderna för *avskedersättning åt övertaliga månadslönare m. fl. vid marinen* för budgetåret 1930/1931 anvisat ett extra förslagsanslag av 55,000 kronor.

75:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 81) har riksdagen ökat ordinarie förslagsanslaget till rekryteringskostnader, nu 70,000 kronor, med 20,000 kronor till 90,000 kronor.

76:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 82) har riksdagen dels godkänt vid statsrådsprotokollet över försvarsärenden den 3 januari 1930 fogat förslag till stat för marinens reservstat, att gälla för budgetåret 1930/1931,

dels medgivit, att personal, som med rätt till pension under budgetåret 1930/1931 avgår från reservstat, må under sin återstående livstid uppbära pension av statsmedel med i berörda statsrådsprotokoll omförmälda kungörelse den 18 juni 1925 (nr 290) angivna belopp,

dels ock i riksstaten för budgetåret 1930/1931 upptagit ordinarie förslagsanslaget till marinens reservstat med oförändrat belopp, 58,000 kronor.

B. De värnpliktigas avlöning, inskrivning och redovisning.

77:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 84) att öka ordinarie förslagsanslaget till de värnpliktigas avlöning, nu 483,000 kronor, med 14,000 kronor till 497,000 kronor.

Anslaget har beräknats sålunda:

Penningbidrag	kronor 482,850:—
Avlöningstillägg åt reservkadetter vid kustartilleriet	» 600:—
	<hr/>
	Summa kronor 483,450:—

eller, i avrundat tal, 483,000 kronor.

Anslagsbehovet för budgetåret 1930/1931 har beräknats till 497,000 kronor med utgångspunkt från nedan intagna sammanställning av antalet tjänstgöringsdagar:

	Antal tjänstgöringsdagar		Summa tjänstgöringsdagar	
	med penningbidrag		för värnplikliga.	för kadetter m. fl.
	å 50 öre.	å 1 krona.		
Flottan.				
Värnplikliga i linjetjänst	312 700	131 200	443 900	—
Ersättningsreserv	62 000	—	62 000	—
Kadetter m. fl.	4 000	22 500	—	26 500
Summa	378 700	153 700	505 900	26 500
Till följd av hemförlovning beräknas avgå	—	1 000	1 000	—
Säger för flottan	378 700	152 700	504 900	26 500
Kustartilleriet.				
Värnplikliga i linjetjänst	100 600	42 200	142 800	—
Ersättningsreserv	94 000	—	94 000	—
Värnplikliga studenter	6 100	5 200	11 300	—
Kadetter	3 600	4 900	—	8 500
Säger för kustartilleriet	204 300	52 300	248 100	8 500
Sammanlagt antal tjänstgöringsdagar	583 000	205 000	753 000	35 000
	788 000		788 000	

Penningbidragen hava beräknats till sammanlagt 496,500 kronor, vartill komma 600 kronor för avlöningstillägg åt reservkadetter vid kustartilleriet. Anslaget har avrundats till 497,000 kronor.

Den verkställda beräkningen av antalet tjänstgöringsdagar för flottans vidkommande föranleder icke någon erinran från riksdagens sida. Vad kustartilleriet beträffar, har riksdagen, under erinran om att för innevarande budgetår för till ersättningsreserven uttagna värnplikliga endast beräknats ett antal av 70,000 tjänstgöringsdagar, beslutat, att det av Eders Kungl. Maj:ts härför avsedda antalet av 94,000 tjänstgöringsdagar skall nedsättas till 80,000. Härav föranledes en minskning av det äskade anslaget med 7,000 kronor till 490,000 kronor.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen ökat ordinarie förslagsanslaget till de värnplikligas avlöning, nu 483,000 kronor, med 7,000 kronor till 490,000 kronor.

78:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 85) har riksdagen ökat ordinarie förslagsanslaget till understöd åt vissa värnplikligas familjer, nu 5,000 kronor, med 10,000 kronor till 15,000 kronor.

C. Undervisning, understöd, expenser m. m.

79:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 86) har riksdagen minskat ordinarie reservationsanslaget till undervisningsmateriel samt undervisningsanstalter m. m., nu 40,000 kronor, med 10,000 kronor till 30,000 kronor.

80:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 87) har riksdagen

i riksstaten för budgetåret 1930/1931 upptagit ordinarie reservationsanslaget till studiestipendier utan angivet belopp.

81:o) Riksdagen, som icke haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 87), får anmäla, att riksdagen ökat ordinarie reservationsanslaget till understöd åt föreningar, nu 23,250 kronor, med 1,200 kronor till 24,450 kronor.

82:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 89) att för anordnande av en marinläkarkurs för budgetåret 1930/1931 anvisa ett extra anslag av 11,600 kronor.

Riksdagen, som icke funnit anledning till erinran mot den i statsrådsprokollet framlagda anslagsberäkningen, får anmäla, att riksdagen för anordnande av en *marinläkarkurs* för budgetåret 1930/1931 anvisat ett extra anslag av 11,600 kronor.

D. Förplägnad, beklädnad m. m.

83:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 90) att minska ordinarie förslagsanslaget till förplägnad, nu 2,502,000 kronor, med 19,000 kronor till 2,483,000 kronor.

Ordinarie förslagsanslaget till förplägnad har i riksstaten för budgetåret 1929/1930 upptagits med 2,502,000 kronor.

Till grund för anslagens beräkning har lagts en portionskostnad för man och dag av 86 öre i land och 1 krona 42 öre ombord.

Marinförvaltningen har meddelat, att ämbetsverket med hänsyn till de under föregående och innevarande budgetår gällande portionspris funnit sig böra för budgetåret 1930/1931 räkna med samma portionskostnad för man och dag, som legat till grund för beräkningen av ifrågavarande anslag för innevarande budgetår, eller 86 öre i land och 1 krona 42 öre ombord.

I enlighet härmed hava kostnaderna beräknats för landportion till 86 öre och för sjöportion till 1 krona 42 öre för dag.

Det antal tjänstgöringsdagar, som av Eders Kungl. Maj:t lagts till grund för anslagsberäkningen, framgår av följande sammanställning:

	Antal tjänstgöringsdagar	
Flottan.		
Underofficerare av 3:e graden (endast ombord)	—	25,000
Stammanskap inklusive musikelever	1,072,820	
Skeppsgossar	143,600	
Kadetter m. fl.	38,100	
Värnpliktiga	504,900	1,759,420
Kustartilleriet.		
Stammanskap	213,160	
Kadetter m. fl.	8,500	
Värnpliktiga	248,100	469,760
Summa	2,229,180	2,254,180

Antalet dagar för tjänstgöring ombord har, i enlighet med vad marinförvaltningen föreslagit, beräknats till 972,000, vadan antalet tjänstgöringsdagar i land således skulle uppgå till $(2,254,180 - 972,000 =) 1,282,180$.

Anslagsbehovet för förplägnad har följaktligen för budgetåret 1930/1931 av Eders Kungl. Maj:t beräknats till $(0.86 \times 1,282,180 + 1.42 \times 972,000 =) 2,482,914$ kronor 80 öre eller, i avrundat tal, 2,483,000 kronor.

Med erinran om att riksdagen vid behandlingen av motsvarande anslag under lantförsvaret ansett sig böra räkna med en nedsättning i normalportionspriset, har riksdagen beträffande de av Eders Kungl. Maj:t under förevarande anslag beräknade portionskostnaderna för man och dag beslutat en sänkning för portionskostnaden i land från 86 öre till 84 öre samt för portionskostnaden ombord från 1 krona 42 öre till 1 krona 40 öre. Då riksdagen vid beräkningen av förevarande anslag utgått från ett till 1,268,180 reducerat antal tjänstgöringsdagar bör, med de av riksdagen ovan angivna portionskostnaderna, anslaget till förplägnad upptagas med $(0.84 \times 1,268,180 + 1.40 \times 972,000 =) 2,426,000$ kronor. Detta innebär sålunda en ytterligare minskning av det äskade anslaget med 57,000 kronor.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen minskat ordinarie förslagsanslaget till förplägnad, nu 2,502,000 kronor, med 76,000 kronor till 2,426,000 kronor.

84:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 91) att öka ordinarie reservationsanslaget till beklädnad, nu 1,115,000 kronor, med 111,000 kronor till 1,226,000 kronor.

För budgetåret 1929/1930 har medelsbehovet under ordinarie reservationsanslaget till beklädnad beräknats efter 55 öre för man och dag till 1,215,000 kronor. Med hänsyn till å anslaget förefintlig reservation har emellertid anslaget i riksstaten för nämnda budgetår upptagits med allenast 1,115,000 kronor.

Till grund för beräkandet av medelsbehovet för budgetåret 1930/1931 har Eders Kungl. Maj:t jämväl lagt en dagskostnad av 55 öre. Med utgångspunkt från 2,229,180 tjänstgöringsdagar har ett belopp av $(0.55 \times 2,229,180 =) 1,226,049$ kronor eller, i avrundat tal, 1,226,000 kronor ansetts erforderligt för sistnämnda budgetår.

Med beaktande av att antalet tjänstgöringsdagar av riksdagen bestämts till 2,215,180, kommer medelsbehovet under beklädnadsanslaget för budgetåret 1930/1931 att belöpa sig till $(0.55 \times 2,215,180 =) 1,219,000$ kronor.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen ökat ordinarie reservationsanslaget till beklädnad, nu 1,115,000 kronor, med 104,000 kronor till 1,219,000 kronor.

85:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 92) att öka ordinarie reservationsanslaget till kasern- och förplägnadsutredning samt sängservis m. m., nu 144,200 kronor, med 9,800 kronor till 154,000 kronor.

Ordinarie reservationsanslaget till kasern- och förplägnadsutredning samt sängservis m. m. har i riksstaten för budgetåret 1929/1930 uppförts med 144,200 kronor. Anslagsbehovet har beräknats efter en kostnad för man och dag av 12 öre, varjämte för musikinstrument vid flottan och kustartilleriet upptagits ett särskilt belopp av 6,000 kronor.

Antalet tjänstgöringsdagar, som lagts till grund för anslagsberäkningen för nästkommande budgetår, har av Eders Kungl. Maj:t beräknats på följande sätt:

Antalet tjänstgöringsdagar i land	1,282,180 dagar.
Härifrån avgå för personal, som icke åtnjuter inkvartering eller förplägnad in natura	53,147 »
	Återstå 1,229,033 dagar.

Eders Kungl. Maj:t har nu med utgångspunkt från sagda antal tjänstgöringsdagar och med oförändrad dagskostnad av 12 öre beräknat medelsbehovet för kasern- och förplägnadsutredning samt sängservis m. m. till $(1,229,033 \times 0.12 =)$ 147,483 kronor 96 öre eller, i avrundat tal, 147,500 kronor. Därtill har lagts ett till 6,500 kronor förhöjt belopp för underhåll av musikinstrument. Anslaget har sålunda beräknats till 154,000 kronor.

Riksdagen, som beträffande förevarande anslag utgår från ett till 1,215,033 reducerat antal tjänstgöringsdagar, har beräknat medelsbehovet för kasern- och förplägnadsutredning m. m. till $(1,215,033 \times 0.12 =)$ 145,803 kronor 96 öre eller i avrundat tal 145,800 kronor. Läggas hertill nyssnämnda kostnad för musikinstrument, 6,500 kronor, mot vilket riksdagen icke funnit anledning till erinran, erhålles ett belopp av 152,300 kronor.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen ökat ordinarie reservationsanslaget till kasern- och förplägnadsutredning samt sängservis m. m., nu 144,200 kronor, med 8,100 kronor till 152,300 kronor.

E. Övningar.

86:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 93) har riksdagen minskat ordinarie reservationsanslaget till flottans krigsberedskap och övningar, nu 4,511,000 kronor, med 1,000 kronor till 4,510,000 kronor.

87:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 94) har riksdagen, i likhet med vad som för innevarande budgetår ägt rum, för beredande av *ökade förmåner under sjökommendering åt personal, tjänstgörande å undervattensbåt*, för budgetåret 1930/1931 anvisat ett extra reservationsanslag av 45,000 kronor.

88:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 95) att öka ordinarie reservationsanslaget till kustartilleriets krigsberedskap och övningar, nu 500,000 kronor, med 13,800 kronor till 513,800 kronor.

Departementschefen har beträffande medelsbehovet under anslaget för budgetåret 1930/1931 anfört följande.

»Med hänsyn till vad chefen för kustartilleriet anfört angående behovet av att anordna en kurs för reservofficerare vid kustartilleriets skjutskola, finner jag mig böra så tillvida förorda myndigheternas förslag om anslagets höjning, att jag tillstyrker, att detsamma ökas med det belopp av 14,600 kronor, som beräknats erforderligt för bestridande av kostnaderna för en

dylik kurs. Å andra sidan bör anslaget minskas med det belopp av 800 kronor, som avses att överföras till det nya anslaget för anskaffning, underhåll och drift av sjöförsvarets motorfordon. Anslaget till kustartilleriets krigsberedskap och övningar bör alltså för nästkommande budgetår uppföras med $(500,000 + 14,600 - 800 =) 513,800$ kronor.»

Riksdagen har icke funnit anledning till erinran mot att medel beräknas under anslaget för en kurs för reservofficerare vid kustartilleriets skjutskola. Ej heller i övrigt har den framlagda anslagsberäkningen föranlett någon erinran från riksdagens sida.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen ökat ordinarie reservationsanslaget till kustartilleriets krigsberedskap och övningar, nu 500,000 kronor, med 13,800 kronor till 513,800 kronor.

F. Sjukvård.

89:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 96) att öka ordinarie reservationsanslaget till sjukvård för marinen, nu 187,800 kronor, med 900 kronor till 188,700 kronor.

Ordinarie reservationsanslaget till sjukvård för marinen har i riksstaten för innevarande budgetår upptagits med ett belopp av 187,800 kronor. I anslaget ingår, bland annat, en för sjukvård för manskap m. fl. avsedd anslagspost, vilken beräknats efter 5 öre för man och tjänstgöringsdag.

Den av Eders Kungl. Maj:t nu begärda ökningen av förevarande anslag är beroende på, att det antal tjänstgöringsdagar för manskap m. fl. vid marinen, med vilket Eders Kungl. Maj:t räknat för nästkommande budgetår, med omkring 17,300 dagar överstiger det dagantal, som legat till grund för beräkningen av nyssnämnda anslagspost.

Riksdagen har med hänsyn till den beslutade reduceringen av antalet tjänstgöringsdagar för manskap m. fl. vid marinen funnit, att det av Eders Kungl. Maj:t under ifrågavarande anslag äskade beloppet bör minskas med 700 kronor.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen ökat ordinarie reservationsanslaget till sjukvård för marinen, nu 187,800 kronor, med 200 kronor till 188,000 kronor.

G. Flytande materiel och byggnader.

90:o) Såsom riksdagen i särskild skrivelse (nr 63) anmält, har riksdagen i anledning av Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 97) i riksstaten för budgetåret 1930/1931 upptagit ordinarie reservationsanslaget till underhåll av flottans fartyg och byggnader m. m. med oförändrat belopp, 5,900,000 kronor.

91:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 98) har riksdagen, i likhet med vad som för innevarande budgetår ägt rum, för *flottans ersätt-*

ningsbyggnad för budgetåret 1930/1931 anvisat ett extra reservationsanslag av 9,198,000 kronor.

92:o) Såsom riksdagen i särskild skrivelse (nr 63) anmält, har riksdagen i anledning av Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 99—101) dels i riksstaten för budgetåret 1930/1931 uppfört ordinarie reservationsanslaget till befästningar, kustartilleriets kaserner m. m. med oförändrat belopp, 320,000 kronor, samt ordinarie reservationsanslaget till kustartilleriets materiel m. m. med oförändrat belopp, 580,000 kronor, dels ock i riksstaten uppfört ett ordinarie anslag, benämnt »Anskaffning, underhåll och drift av sjöförsvarets motorfordon, reservationsanslag», samt under detta anslag anvisat ett belopp av 25,800 kronor.

Riksdagen har vidare i särskild skrivelse (nr 214) anmält, att riksdagen i enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 102) till *förnyelse av kustfästningarnas båtmateriel* för budgetåret 1930/1931 anvisat ett extra reservationsanslag av 200,000 kronor.

93:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 103) att för utvidgning av Karlskrona varvs kraftcentral budgetåret 1930/1931 anvisa ett extra reservationsanslag av 90,000 kronor.

Ifrågavarande anslag avses att komma till användning för utbytande av numera försliten materiel vid varvets kraftcentral. Utan att taga ställning till frågan om utvidgning av nämnda kraftcentral har riksdagen ansett sig böra bevilja det begärda beloppet, 90,000 kronor.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen för *ersättande av försliten materiel vid Karlskrona varvs kraftcentral* för budgetåret 1930/1931 anvisat ett extra reservationsanslag av 90,000 kronor.

94:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 104) att för uppförande av en torpedinskjutningsstation i Stockholms skärgård för budgetåret 1930/1931 anvisa ett extra reservationsanslag av 105,000 kronor.

Riksdagen har icke funnit tillräckliga skäl vara anförda för anordnandet av ifrågavarande torpedinskjutningsstation.

Riksdagen får alltså anmäla, att Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag icke av riksdagen bifallits.

95:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 105) har riksdagen för *koncentrering av verkstadsdriften inom Vaxholms fästning* för budgetåret 1930/1931 anvisat ett extra reservationsanslag av 50,000 kronor.

96:o) Såsom riksdagen i särskild skrivelse (nr 170) anmält, har riksdagen i anledning av Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 106) för vissa *tillbyggnads- och ändringsarbeten m. m. för skeppsgossekårens i Marstrand förläggning i Karlstens fästning* för budgetåret 1930/1931 anvisat ett extra reservationsanslag av 100,000 kronor.

97:o) Riksdagen, som ansett sig böra bifalla Eders Kungl. Maj:ts förslag under punkt 107, får anmäla, att riksdagen för anskaffning av *ny orgel i Skeppholmskyrkan* för budgetåret 1930/1931 anvisat ett extra reservationsanslag av 22,600 kronor.

98:o) Såsom riksdagen i särskild skrivelse (nr 86) anmält, har riksdagen i enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag i riksstaten för budgetåret 1930/1931 uppfört ett extra reservationsanslag till *undervattensbåtmaterial* utan angivet belopp.

H. Artilleri-, min-, torped-, radio- och annan teknisk materiel.

99:o) Riksdagen, vars vederbörande utskott tagit del av de till ärendet hörande handlingarna, har i enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 109) för anskaffning av *luftvärnsmateriel m. m. för flottans fartyg* för budgetåret 1930/1931 anvisat ett extra reservationsanslag av 290,000 kronor.

100:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 110) har riksdagen, vars vederbörande utskott tagit del av de till ärendet hörande handlingarna, för anskaffning av *luftvärnsmateriel m. m. för kustfästningarna* för budgetåret 1930/1931 anvisat ett extra reservationsanslag av 130,000 kronor.

101:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 111) har riksdagen, i likhet med vad som för innevarande budgetår ägt rum, till isättande av *nya kärnrör m. m. i marinens artilleripjäser* för budgetåret 1930/1931 anvisat ett extra reservationsanslag av 30,000 kronor.

102:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 112) har riksdagen, i likhet med vad som för innevarande budgetår ägt rum, för anskaffning av *modern artilleriammunition för kustfästningarna* för budgetåret 1930/1931 anvisat ett extra reservationsanslag av 60,000 kronor.

103:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 113) har riksdagen för anskaffning av *eldledningsmateriel för nya sjöfrontsbatterier* för budgetåret 1930/1931 anvisat ett extra reservationsanslag av 20,000 kronor.

104:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 114) har riksdagen, i likhet med vad som för innevarande budgetår ägt rum, till anskaffning av *minmateriel för marinen* för budgetåret 1930/1931 anvisat ett extra reservationsanslag av 75,000 kronor.

105:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 115) att till försök med minmateriel för budgetåret 1930/1931 anvisa ett extra reservationsanslag av 25,000 kronor.

För vissa försök med och undersökningar av minmateriel hava från och med år 1919 anvisats anslag, beräknade efter ett årsbehov av 25,000 kronor.

Marinförvaltningen har nu anfört, att jämväl för budgetåret 1930/1931 erfordrades ett belopp av 25,000 kronor för utförande av sprängtekniska försök ävensom för undersökning, i vad mån i utlandet gjorda framsteg inom minväsendet kunde komma vårt minvapen till godo.

Riksdagen, som icke velat vidtaga någon förändring i anslaget belopp, har emellertid ansett sig böra ifrågasätta, huruvida icke förevarande anslag lämpligen borde framdeles sammanföras med anslaget till försök med teknisk materiel.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen, i likhet med vad som för innevarande budgetår ägt rum, till *försök med minmateriel* för budgetåret 1930/1931 anvisat ett extra reservationsanslag av 25,000 kronor.

106:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 116) har riksdagen för *prövning och undersökning av brisanta sprängämnen m. m.* för budgetåret 1930/1931 anvisat ett extra reservationsanslag av 25,000 kronor.

107:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 117) har riksdagen, i likhet med vad som för innevarande budgetår ägt rum, för anskaffning av *motmedel mot undervattensbåtar* för budgetåret 1930/1931 anvisat ett extra reservationsanslag av 75,000 kronor.

108:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 118) att för anskaffning av radiopejlstationer för budgetåret 1930/1931 anvisa ett extra reservationsanslag av 28,500 kronor.

Marinförvaltningen har framlagt förslag till anskaffning av radiopejlstationer för marinen. Kostnaderna för de anläggningar, som nu närmast avsetts att komma till utförande, hava av marinförvaltningen beräknats till 57,000 kronor, vilket belopp emellertid ansetts kunna fördelas på två budgetår. Ämbetsverket har därför hemställt, att för anskaffning av radiopejlstationer måtte för nästkommande budgetår anvisas ett belopp av 28,500 kronor.

Departementschefen har ansett sig böra tillstyrka den av marinförvaltningen gjorda framställningen.

Riksdagen har icke funnit annan anledning till erinran mot Eders Kungl. Maj:ts förslag än att kostnaderna för här avsedda ändamål, 57,000 kronor, böra fördelas på tre budgetår och för nästkommande budgetår således anvisas 19,000 kronor.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen för anskaffning av *radiopejlstationer* för budgetåret 1930/1931 anvisat ett extra reservationsanslag av 19,000 kronor.

109:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 119) har riksdagen, i likhet med vad som för innevarande budgetår ägt rum, för anskaffning av *gasskyddsmateriel för flottan* för budgetåret 1930/1931 anvisat ett extra reservationsanslag av 50,000 kronor.

110:o) Riksdagen, som icke haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag under punkt 120, får anmäla, att riksdagen för anskaffning av *gasskyddsmateriel, för kustfästningarna* för budgetåret 1930/1931 anvisat ett extra reservationsanslag av 60,000 kronor.

111:o) Under hänvisning till vad riksdagen under punkt 105:o här ovan anfört, får riksdagen anmäla, att riksdagen med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 121), i likhet med vad som för innevarande budgetår ägt rum, till *försök med teknisk materiel* för budgetåret 1930/1931 anvisat ett extra reservationsanslag av 50,000 kronor.

112:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 122) har riksdagen, i likhet med vad som för innevarande budgetår ägt rum, till *åtgärder*

för *industriens krigsorganisation* för budgetåret 1930/1931 anvisat ett extra reservationsanslag av 25,000 kronor.

113:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 123) att för anskaffning av torpedtaktisk övningsmateriel för budgetåret 1930/1931 anvisa ett extra reservationsanslag av 21,000 kronor.

Riksdagen, som icke känt sig övertygad om behovet av att ett särskilt anslag beviljas för anskaffning av torpedtaktisk övningsmateriel, får anmäla, att Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag icke av riksdagen bifallits.

I. Sjökarteverket.

114:o) Riksdagen, som icke funnit anledning till erinran mot Eders Kungl. Maj:ts förslag under punkt 124, får anmäla, att riksdagen

dels godkänt följande stat för sjökarteverket, att tillämpa från och med den 1 juli 1930:

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsanslag	kronor 125,810: —
Vikariatsersättningar, förslagsanslag	» 800: —
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m.	» 40,720: —
Arvode åt chefen för sjökarteverket, då denne vid flottan innehar lägre beställning än såsom kommandör	» 2,520: —
Arvode åt den eller de ritare eller gravörer, som förordnas att biträda vid rit- och gravyarbetenas ledning och övervakande ävensom vid instruktion av yngre ritare och gravörer	» 600: —
Arvoden åt föreståndare för sjökarteverkets kontrollstationer	» 11,600: —

Summa förslagsanslag kronor 182,050: --

dels ock ökat ordinarie förslagsanslaget till avlöning till sjökarteverkets personal, nu 177,550 kronor, med 4,500 kronor till 182,050 kronor.

115:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 125) har riksdagen minskat ordinarie reservationsanslaget till omkostnader för sjömätningväsendet, nu 345,400 kronor, med 5,000 kronor till 340,400 kronor.

116:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 126) har riksdagen, i likhet med vad som för innevarande budgetår ägt rum, till redigering och utgivning av *tidskriften »Underrättelser för sjöfarande»* för budgetåret 1930/1931 anvisat ett extra reservationsanslag av 38,000 kronor.

117:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 127) har riksdagen, i likhet med vad som för innevarande budgetår ägt rum, till beredande av bidrag till *internationella hydrografiska byrån* för budgetåret 1930/1931 anvisat ett extra förslagsanslag av 8,500 kronor.

J. Diverse.

118:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 128) har riksdagen ökat ordinarie reservationsanslaget till utgivande av läroböcker, beskrivningar, reglementen och instruktioner m. m., nu 12,000 kronor, med 3,000 kronor till 15,000 kronor.

119:o) Under åberopande av vad riksdagen ovan under punkt 68:o) anført, får riksdagen, som icke funnit anledning till erinran mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, anmäla, att riksdagen upptagit ordinarie förslagsanslaget till semester åt vid sjöförsvaret anställda arbetare med oförändrat belopp, 150,000 kronor.

120:o) Såsom riksdagen i särskild skrivelse (nr 269) anmält, har riksdagen i anledning av Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 129) till bestridande av kostnaderna för *dyrtidstillägg åt befattningshavare vid sjöförsvaret* för budgetåret 1930/1931 anvisat ett extra förslagsanslag av 1,700,000 kronor.

V. FLYGVAPNET.

A. Avlöning, rekrytering, resekostnader m. m.

121:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 130) att dels godkänna de vid statsrådsprotokollet fogade förslag till stater för officerare och underofficerare m. fl. vid flygvapnet samt för flygkåren och flygskolkåren att gälla för budgetåret 1930/1931, dels ock öka ordinarie förslagsanslaget till avlöning, rekrytering, resekostnader m. m., nu 1,080,000 kronor, med 150,000 kronor till 1,230,000 kronor.

Riksdagen har i förevarande sammanhang upptagit till behandling tvenne inom riksdagen väckta likalydande motioner (I: 106 och II: 193) varuti hemställts, att riksdagen måtte besluta att å flygvapnets stat för officerare och underofficerare m. fl. uppföres en regementsläkare i flygstyrelsen med lön i lönegraden C 11 enligt vederbörligt avlöningsreglemente.

I fråga om flygvapnets fortsatta uppsättande har departementschefen förordat, att det för budgetåret 1930/1931 utökas till i allmänhet omkring 90 % av den omfattning, vapnet efter fullbordad uppsättning avsetts att erhålla.

Ordinarie förslagsanslaget till avlöning, rekrytering, resekostnader m. m. har för innevarande budgetår i riksstaten uppförts med 1,080,000 kronor. Anslaget har beräknats sålunda:

A. Avlöningsförmåner, upptagna i vederbörliga stater...	kronor	948,358:—
B. Arvoden för upprätthållande av läkarvården vid vissa truppförband.....	»	17,740:—
C. Arvoden för upprätthållande av veterinärvården	»	325:—
D. Felräkningspenningar, förslagsvis	»	1,000:—
E. Hyresbidrag åt visst underbefäl, förslagsvis	»	1,600:—
F. Anställningspenningar, förslagsvis	»	1,250:—
G. Gottgörelse för tjänstehäst	»	250:—
H. Ekiperingshjälp, förslagsvis	»	2,700:—
I. Vissa arvoden m. m., förslagsvis	»	13,970:—
J. Tillfälligt anställande av tjänstemän, oförutsedda utgifter m. m., förslagsvis.....	»	7,000:—
K. Rekryteringskostnader, förslagsvis	»	4,000:—

L. Flygvapnets reservpersonal, förslagsvis	kronor	29,900: —
M. Avlöning till reservofficerare vid armén och marinen under tjänstgöring vid flygvapnet, förslagsvis	»	7,104: —
N. Rese- och traktamentspenningar, förslagsvis	»	30,000: —
O. Flyttningsersättning, förslagsvis	»	20,000: —
P. Semester åt vid flygvapnet anställda arbetare, förslagsvis.....	»	12,000: —
Q. Dagarvoden till officerare, tjänstgörande i för intendenturpersonal avsedda befattningar, förslagsvis...	»	700: —
<u>Summa kronor</u>		<u>1,097,897: —</u>

Från nyssnämnda summa, 1,097,897 kronor, har dragits ett belopp av 18,700 kronor, motsvarande beräknad ersättning för tjänstebostäder. Återstoden, 1,079,197 kronor, har avrundats till 1,080,000 kronor.

För nästkommande budgetår har departementschefen ansett anslaget böra beräknas under samma rubriker som för det nu löpande budgetåret.

Å staten för officerare och underofficerare m. fl. vid flygvapnet skulle utöver nuvarande 5 majorsbeställningar upptagas ytterligare en majorsbeställning, i syfte att den å sjöförsvarets kommandoexpedition nu tjänstgörande kompaniöfficieren ur flygvapnet må kunna utbytas mot en regementsofficer. Antalet kaptensbeställningar — 20 — har ansetts böra bibehållas oförändrat samt antalet löjtnantsbeställningar ökas från 22 till 27. I underofficersbeställningarnas antal har föreslagits en ökning med en förrådsförvaltar-, en fanjunkar- och en sergeantsbeställning. Å staten skulle vidare upptagas nya beställningar för en flygingenjör av 3. graden, en verkmästare av 2. klassen, en tyghantverkare och en förrådsvaktmästare.

Beträffande den i flygstyrelsen såsom särskild föredragande i ärenden angående hälso- och sjukvård för närvarande tjänstgörande militärläkaren har flygstyrelsen gjort framställning om utbyte av ifrågavarande arvodesbefattning mot en ordinarie beställning å flygvapnets stat. Departementschefen har av besparingskäl icke ansett sig kunna tillstyrka denna framställning utan har i stället föreslagit, att det för ifrågavarande militärläkare nu utgående arvodet 1,000 kronor för nästkommande budgetår ökas till 2,400 kronor.

Slutligen har till förstärkning av arbetskrafterna inom flygstyrelsen föreslagits inrättande av en sekreterar- och kamrerarbefattning med placering i lönegraden B 24.

Riksdagen, som icke funnit anledning till erinran mot att flygvapnet för budgetåret 1930/1931 erhåller en omfattning, motsvarande i allmänhet 90 % av den för vapnet avsedda efter fullbordad uppsättning, vill till en början erinra om vad riksdagen under punkt 1:0) här ovan anfört rörande försvarets centrala ledning.

I fråga om sättet för beräkandet av anslagsposterna å avlöningsstaterna lämnar riksdagen utan erinran vad härutinnan anförts och föreslagits.

Å staten för officerare och underofficerare m. fl. vid flygvapnet bör, i anslutning till riksdagens avslag å Eders Kungl. Maj:ts förslag om en omorganisation av den centrala försvarsförvaltningen, vidtagas den jämkningen i fråga om officerspersonalen, att beställningarna för regementsofficerare i lönegraden O. 4 (majors grad) minskas från föreslagna 6 till 5 samt kaptensbeställningarna ökas från föreslagna 20 till 21.

I flygstyrelsen tjänstgör för närvarande en militärläkare såsom särskild föredragande i ärenden angående hälso- och sjukvård mot ett arvode av 1,000 kronor för år, vilket upptagits under anslagsrubriken till »vissa arvoden m. m.». Flygstyrelsen har gjort framställning om utbyte av ifrågavarande arvodesbefattning mot en ordinarie regementsläkarbeställning, avsedd att uppföras å flygvapnets stat. Eders Kungl. Maj:ts förslag i denna fråga innebär emellertid, att en militärläkare, på sätt nu äger rum, fortfarande tillsvidare bör förordnas att vid sidan av sin ordinarie tjänst vara föredragande i berörda ärenden inom flygstyrelsen, dock att, med hänsyn till arten och omfattningen av denne föredragandes arbete, arvodet ansetts böra höjas till 2,400 kronor för år. I förenämnda motioner I: 106 och II: 193 har, i överensstämmelse med flygstyrelsens framställning i ärendet, väckts förslag om anställande av en ordinarie regementsläkare för ifrågavarande arbetsuppgifter inom styrelsen. Även riksdagen har funnit de framförda synpunkterna tala för ett godkännande av flygstyrelsens, utav motionärerna upptagna förslag. I enlighet härmed har riksdagen därför beslutat, att å flygvapnets stat skall uppföras en beställning för en ordinarie regementsläkare med avlöning enligt lönegraden C. 11 i gällande officersavlöningsreglemente. Riksdagen bemyndigar Eders Kungl. Maj:t att vidtaga härav föranledd ändring i den vid nämnda reglemente fogade tjänsteförteckningen.

Eders Kungl. Maj:ts förslag om uppförande å flygvapnets stat av en ordinarie beställning för en sekreterare och kamrerare med placering i lönegraden B. 24 har riksdagen ansett sig böra bifalla. Enligt riksdagens mening bör dock beställningen icke för närvarande besättas med ordinarie innehavare utan tillsvidare uppehållas på förordnande, varvid löneförmånerna böra regleras med tillämpning av de för befattningshavare å extra stat gällande avlöningsgrunderna. Till tjänsten synes böra ifrågakomma en härför lämplig tjänsteman från arméförvaltningen eller marinförvaltningen, varigenom en blivande omorganisation av dessa ämbetsverk kan i viss mån underlättas.

Beträffande staterna för de fyra flygkårerna samt för flygskolkåren har riksdagen ansett sig böra vidtaga den ändringen i Eders Kungl. Maj:ts förslag, att staten för 1. flygkåren redan från och med nästkommande budgetår bringas i full överensstämmelse med 1925 års organisationsbeslut och att staten alltså, utöver vad av Eders Kungl. Maj:t ifrågasatts, ökas med 1 vicekorpralsbeställning, 2 beställningar för menige samt 1 hantverksvicekorprals- och 1 hantverkssoldatbeställning. Denna kårs fulla uppsättning från och med budgetåret 1930/1931 har riksdagen ansett böra ske med föranledande av den mellan kronan och Västerås stad, jämlikt medgivande av 1929 års riksdag (skrivelse nr 129), träffade överenskommelsen om beredandet av viss

komensation åt staden på grund av genomförandet av 1925 års försvarsbeslut och vilken överenskommelse i det avseende, varpå riksdagen grundar sitt beslut, innehåller förpliktelse för kronan att, intill dess flygkåren med organisation enligt 1925 års försvarsbeslut blivit förlagd till Västerås, till staden utgiva en kontant ersättning av 10,000 kronor för år.

Utöver vad riksdagen här ovan yttrat, föranleda Eders Kungl. Maj:ts förslag till personalstater eller vad i samband därmed anförts icke till någon erinran från riksdagens sida. Med hänsyn till vad sålunda förekommit, har riksdagen låtit uppgöra nya förslag till stater för officerare och underofficerare m. fl. vid flygvapnet samt för 1. flygkåren, avsedda att i stället för de utav Eders Kungl. Maj:t framlagda motsvarande staterna äga tillämpning under budgetåret 1930/1931.

Vidkommande härefter beräkningarna av de å avlöningsanslaget under punkterna B—Q upptagna särskilda anslagsposterna har riksdagen funnit anledning till uttalande allenast i avseende å anslagsposterna till vissa arvoden m. m. (posten I) och till avlöning till reservofficerare vid armén och marinen under tjänstgöring vid flygvapnet (posten M). Vad den förra posten beträffar, som av Eders Kungl. Maj:t beräknats till 15,370 kronor, bör densamma på grund av riksdagens beslut om uppförandet av en ordinarie regementsläkarbeställning å flygvapnets stat nedsättas med 2,400 kronor — motsvarande det av Eders Kungl. Maj:t avsedda arvodet till föredraganden inom flygstyrelsen i ärenden angående hälso- och sjukvård — samt sålunda begränsas till 12,970 kronor. I fråga om den senare anslagsposten, som för innevarande budgetår upptagits med 7,104 kronor och för nästkommande budgetår föreslagits förhöjd till 14,208 kronor, har riksdagen icke kunnat finna vad flygstyrelsen anført till stöd för förhöjningen innebära tillräckligt motiv för en sådan åtgärd, i följd varav anslagsposten bör bibehållas vid det nuvarande beloppet.

Eders Kungl. Maj:ts beräkning av samtliga utgifter för anslaget till avlöning, rekrytering, resekostnader m. m. för budgetåret 1930/1931 slutar å ett belopp av 1,229,885 kronor, som avrundats till 1,230,000 kronor. Vad riksdagen beslutat i fråga om vissa delar av Eders Kungl. Maj:ts framställning, medför en ökning av anslagets slutsumma med i runt tal 1,500 kronor. Detta synes emellertid icke böra föranleda någon ändring av anslagets utav Eders Kungl. Maj:t angivna belopp.

På grund av vad sålunda anförts får riksdagen anmäla, att riksdagen dels i anledning av Eders Kungl. Maj:ts förslag ävensom med bifall till motionerna I: 106 och II: 193 godkänt

de vid statsrådsprotokollet över försvarsärenden den 3 januari 1930 fogade, såsom bilagorna nr 77—80 betecknade staterna för 2., 3. och 4. flygkåren samt flygskolkåren, att gälla under budgetåret 1930/1931, samt

de vid statsutskottets utlåtande nr 4 fogade, såsom bilagorna Q och R betecknade staterna för officerare och underofficerare m. fl. vid flygvapnet och för 1. flygkåren, att gälla under budgetåret 1930/1931;

dels bemyndigat Eders Kungl. Maj:t att i den vid avlöningsreglementet den 20 maj 1927 (nr 170) för officerare och underofficerare samt civilmilitära beställningshavare på aktiv stat m. fl. vid försvarsväsendet fogade tjänsteförteckningen vidtaga den ändring, som betingas av riksdagens beslut om uppförande av en regementsläkarbeställning å staten för officerare och underofficerare m. fl. vid flygvapnet;

dels ock ökat ordinarie förslagsanslaget till avlöning, rekrytering, resekostnader m. m., nu 1,080,000 kronor, med 150,000 kronor till 1,230,000 kronor.

122:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 131) att öka ordinarie reservationsanslaget till resestipendier, nu 5,000 kronor, med 2,000 kronor till 7,000 kronor.

Riksdagen har funnit den föreslagna anslagsökningen kunna begränsas till 1,000 kronor och får alltså anmäla, att riksdagen ökat ordinarie reservationsanslaget till resestipendier, nu 5,000 kronor, med 1,000 kronor till 6,000 kronor.

B. De värnpliktigas avlöning m. m.

123:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 132)

dels öka ordinarie förslagsanslaget till de värnpliktigas avlöning och färder m. m., nu 132,900 kronor, med 9,100 kronor till 142,000 kronor,

dels ock medgiva, att dödsboet efter värnpliktig, som avlidit till följd av skada, ådragen under flygning i tjänsten, må, efter Eders Kungl. Maj:ts prövning i varje särskilt fall, tillerkännas begravningshjälp, överstigande det enligt gällande författning eller i annan ordning fastställda beloppet av sådan förmån, samt att härav föranledda kostnader må bestridas av anslaget till de värnpliktigas avlöning och färder m. m.

För innevarande budgetår är ordinarie förslagsanslaget till de värnpliktigas avlöning och färder m. m. upptaget med 132,900 kronor. Anslaget har beräknats sålunda:

Titel I.	De värnpliktigas avlöning	kronor	94,900:—
Titel II.	Understöd åt vissa värnpliktigas familjer	»	3,000:—
Titel III.	Färdkostnader	»	35,000:—
			Summa kronor 132,900:—

För budgetåret 1930/1931 har departementschefen beräknat anslaget på följande sätt:

Titel I.	De värnpliktigas avlöning	kronor	104,000:—
Titel II.	Understöd åt vissa värnpliktigas familjer	»	3,000:—
Titel III.	Färdkostnader	»	35,000:—
			Summa kronor 142,000:—

Mot den av Eders Kungl. Maj:t framlagda beräkningen har riksdagen icke funnit anledning till annan erinran än att med hänsyn till medelsåtgången

under tidigare budgetår titel III Färdkostnader bör kunna begränsas till 30,000 kronor, och följaktligen anslaget i sin helhet upptagas med 137,000 kronor.

Vad Eders Kungl. Maj:t i övrigt föreslagit har riksdagen bifallit.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen

dels ökat ordinarie förslagsanslaget till de värnpliktigas avlöning och färder m. m., nu 132,900 kronor, med 4,100 kronor till 137,000 kronor;

dels ock medgivit, att dödsboet efter värnpliktig, som avlidit till följd av skada, ådragen under flygning i tjänsten, må, efter Eders Kungl. Maj:ts prövning i varje särskilt fall, tillerkännas begravningshjälp, överstigande det enligt gällande författning eller i annan ordning fastställda beloppet av sådan förmån, samt att härav föranledda kostnader må bestridas av anslaget till de värnpliktigas avlöning och färder m. m.

C. Expenser m. m.

124:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 133) har riksdagen ökat ordinarie reservationsanslaget till skrivmaterialier och expenser m. m., nu 18,000 kronor, med 2,000 kronor till 20,000 kronor.

125:o) Under erinran om att jämnning av huvudtitelns slutsumma plägar ske med anlåtande av flygvapnets anslag till tryckningskostnader har riksdagen i anslutning till Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 134) minskat ordinarie reservationsanslaget till tryckningskostnader, nu 24,964 kronor, med 14,902 kronor till 10,062 kronor.

D. Förplägnad och intendenturmateriel.

126:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 135) att öka ordinarie förslagsanslaget till mathållning och furagering, nu 215,300 kronor, med 59,500 kronor till 274,800 kronor.

Ordinarie förslagsanslaget till mathållning och furagering har i riksdagen för innevarande budgetår upptagits med 215,300 kronor enligt följande fördelning:

Titel I. Mathållning	kronor 208,840: —
Titel II. Furagering.....	» 6,453: 20
	Summa kronor 215,293: 20

eller, i avrundat tal, 215,300 kronor.

Antalet tjänstgöringsdagar för de värnpliktiga vid flygvapnet under budgetåret 1930/1931 har upptagits till 156,000. För flygvapnets fast anställda manskap har tjänstgöringsdagarnas antal under samma budgetår beräknats till 88,000. Sammanlagda antalet tjänstgöringsdagar skulle alltså utgöra 244,000.

Under anslagstiteln till mathållning har för budgetåret 1930/1931 med utgångspunkt från ett medelpris för dag av 1 krona 10 öre upptagits (244,000 \times 1.10 =) 268,400 kronor.

Under titeln furagering har medelsbehovet beräknats efter 1 krona 35 öre för häst och dag. I enlighet härmed har ifrågasvarande anslagspost upptagits med $(13 \times 365 \times 1.35 =)$ 6,405 kronor 75 öre.

Anslaget till mathållning och furagering har sålunda för budgetåret 1930/1931 upptagits med $(268,400 + 6,405.75 =)$ 274,805 kronor 75 öre eller, i avrundat tal, 274,800 kronor.

Med hänsyn till den av riksdagen beslutade ökningen av 1. flygkårens stat bör antalet tjänstgöringsdagar för fast anställt manskap ökas från 88,000 till 90,000. För värnpliktiga bör i enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag upptagas ett antal tjänstgöringsdagar av 156,000. Sammanlagda antalet tjänstgöringsdagar bör alltså beräknas till $(90,000 + 156,000 =)$ 246,000.

Medelkostnaden för mathållning synes av samma skäl, som anförts under motsvarande anslag för lantförsvaret, böra för budgetåret 1930/1931 upptagas till 1 krona 8 öre för man och dag. Under titel I Mathållning bör alltså beräknas ett belopp av $(246,000 \times 1.08 =)$ 265,680 kronor.

Titel II Furagering synes böra upptagas efter en dagkostnad av 1 krona 25 öre med $(13 \times 365 \times 1.25 =)$ i avrundat tal 5,920 kronor.

Anslaget i dess helhet bör alltså beräknas till $(265,680 + 5,920 =)$ 271,600 kronor.

I förevarande sammanhang har riksdagen velat framhålla angelägenheten av att framdeles en omräkning av titel I Mathållning sker på sådant sätt, att portionskostnaderna vid tjänstgöring i land och vid sjökommendering beräknas var för sig.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen ökat ordinarie förslagsanslaget till mathållning och furagering, nu 215,300 kronor, med 56,300 kronor till 271,600 kronor.

127:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 136) att öka ordinarie reservationsanslaget till beklädnads- och munderingsutrustning samt kasern- och förplägnadsutredning, nu 163,900 kronor, med 42,600 kronor till 206,500 kronor.

I riksstaten för innevarande budgetår har ordinarie reservationsanslaget till beklädnads- och munderingsutrustning samt kasern- och förplägnadsutredning upptagits med 163,900 kronor. Anslaget har fördelats å tre titlar sålunda:

Titel I.	Beklädnads- och munderingsutrustning.....	kronor	125,561: 75
Titel II.	Kasernutredning.....	»	22,700: —
Titel III.	Förplägnadsutredning.....	»	15,597: 45

Summa kronor 163,859: 20

eller, i avrundat tal, 163,900 kronor.

För budgetåret 1930/1931 har departementschefen framlagt följande anslagsberäkning:

	Kronor.	
I. Beklädnads- och munderingsutrustning.		
Tjänstgöringsdagar för manskap:		
för fast anställt manskap	88 000 dagar	
» värnpliktiga	156 000 »	
	Säger 244 000 dagar å kr. 0,55	kr. 134 200:—
Underhållsdagar för hästar (13 × 365 =) 4 745 å kr. 0,15		kr. 711: 75
		134 911 75
II. Speciell flygarbeklädnad		
		30 000 —
III. Kasernutredning.		
Tjänstgöringsdagar för manskap 244 000 å kr. 0,10		24 400 —
IV. Förplägnadsutredning.		
Tjänstgöringsdagar för manskap 244 000 å kr. 0,07		kr. 17 080:—
Underhållsdagar för hästar 4 745 å kr. 0,01		» 47: 45
		17 127 45
	Summa kronor	206 439 20

Riksdagen har icke funnit anledning till annan erinran mot beräkningen än att på grund av det högre antal manskapstjänstgöringsdagar i förhållande till Eders Kungl. Maj:ts förslag, varmed riksdagen räknar, titlarna I, III och IV i ovanstående tabell böra ökas till respektive 136,011 kronor 75 öre, 24,600 kronor och 17,267 kronor 45 öre.

Anslaget i sin helhet synes böra upptagas med 207,900 kronor.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen ökat ordinarie reservationsanslaget till beklädnads- och munderingsutrustning samt kasern- och förplägnadsutredning, nu 163,900 kronor, med 44,000 kronor till 207,900 kronor.

128:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 137) har riksdagen ökat ordinarie förslagsanslaget till bränsle, lyse, vatten, renhållning och tvätt m. m., nu 140,000 kronor, med 40,000 kronor till 180,000 kronor.

E. Sjukvård m. m.

129:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 138) att öka ordinarie förslagsanslaget till sjuk- och veterinärvård, nu 20,900 kronor, med 1,900 kronor till 22,800 kronor.

Ordinarie förslagsanslaget till sjuk- och veterinärvård har i riksstaten för innevarande budgetår upptagits med 20,900 kronor. Anslaget har fördelats å två titlar sålunda:

Titel I. Sjukvård	kronor 20,550:—
Titel II. Veterinärvård	» 300:—
	<u>Summa kronor 20,850:—</u>

eller, i avrundat tal, 20,900 kronor.

För budgetåret 1930/1931 har departementschefen framlagt följande anslagsberäkning:

	Kronor	Kronor
Titel I. Sjukvård.		
244,000 tjänstgöringsdagar för manskap och värnpliktiga å 0 05 öre.....	12,200	
Läkarvård m. m. enligt 23 § officersavlöningsreglementet	4,500	
Specialsjukvård m. m.....	5,800	22,500
Titel II. Veterinärvård	—	300
Summa	—	22,800

Riksdagen har icke funnit anledning till annan erinran mot den framlagda beräkningen än, att titel I Sjukvård med hänsyn till den av riksdagen beslutade ökningen av antalet manskapstjänstgöringsdagar bör höjas med 100 kronor, och att följaktligen anslaget i sin helhet bör upptagas till 22,900 kronor.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen ökat ordinarie förslagsanslaget till sjuk- och veterinärvård, nu 20,900 kronor, med 2,000 kronor till 22,900 kronor.

130:o) Såsom riksdagen i särskild skrivelse (nr 63) anmält, har riksdagen till *anskaffning av för kroppsundersökning av flygare erforderlig apparatur* för budgetåret 1930/1931 anvisat ett extra reservationsanslag av 8,500 kronor.

F. Vapen och ammunition.

131:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 140) har riksdagen ökat ordinarie reservationsanslaget till vapen och ammunition, nu 96,000 kronor, med 12,000 kronor till 108,000 kronor.

132:o) I fråga om Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 141) om anvisande av ett extra reservationsanslag å 77,000 kronor till anskaffning av flygbomber har riksdagen, vars vederbörande utskott tagit del av de till ärendet hörande handlingarna, ansett anslagsbeloppet kunna begränsas till 70,000 kronor eller samma belopp, som utgår för budgetåret 1929/1930.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen, i likhet med vad som för innevarande budgetår ägt rum, för anskaffning av *flygbomber* för budgetåret 1930/1931 anvisat ett extra reservationsanslag av 70,000 kronor.

G. Byggnader, flygövningar och flygmateriel m. m.

133:o) I anledning av Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 142) om anvisande under ordinarie reservationsanslaget till byggnader, flygfält m. m. av ett belopp av 220,000 kronor får riksdagen, som ansett medelsbehovet kunna begränsas till 210,000 kronor, anmäla, att riksdagen ökat ordinarie reservations-

anslaget till byggnader, flygfält m. m., nu 200,000 kronor, med 10,000 kronor till 210,000 kronor.

134:o) Såsom riksdagen i särskild skrivelse (nr 63) anmält, har riksdagen i anledning av Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 143 och 144) dels för *förbättring av vissa skjutbanor* för budgetåret 1930/1931 anvisat ett extra reservationsanslag av 12,000 kronor, dels ock för *istandsättande av flygstationen vid Barkarby* för budgetåret 1930/1931 anvisat ett extra reservationsanslag av 20,000 kronor.

135:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 145) har riksdagen för *förvärv av mark för vissa flygstationer* för budgetåret 1930/1931 anvisat ett extra reservationsanslag av 18,500 kronor.

136:o) Såsom riksdagen i särskild skrivelse (nr 63) anmält, har riksdagen i anledning av Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 146 och 147) dels till bestridande av *engångskostnader för 1. flygkårens förläggning* för budgetåret 1930/1931 anvisat ett extra reservationsanslag av 61,000 kronor, dels ock för anskaffning av *eldsläckningsmateriel* för budgetåret 1930/1931 anvisat ett extra reservationsanslag av 37,500 kronor.

137:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 148) att öka ordinarie reservationsanslaget till flygövningar, nu 1,450,000 kronor, med 100,000 kronor till 1,550,000 kronor.

Enligt riksdagens mening bör ett belopp av 1,500,000 kronor bliva fullt tillräckligt för flygövningarnas bedrivande under budgetåret 1930/1931.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen ökat ordinarie reservationsanslaget till flygövningar, nu 1,450,000 kronor, med 50,000 kronor till 1,500,000 kronor.

138:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 149) att öka ordinarie reservationsanslaget till flygmateriel, nu 1,803,000 kronor, med 489,000 kronor till 2,292,000 kronor.

Riksdagen har icke funnit anledning till erinran mot den av departementschefen framlagda anslagsberäkningen.

I samband med behandlingen av detta anslag har riksdagen velat framhålla önskvärdheten av att framdeles en uppdelning av anslaget i två särskilda anslag sker på sådant sätt, att kostnaderna för den egentliga flygmaterielen samt för anskaffning och underhåll av motorfordon och motorbåtar upptagas var för sig. Möjligen bör i anslutning till de grunder, som vunnit tillämpning vid redovisningen av utgifterna för lantförsvarets motorfordon, även driftkostnaderna för motorfordon och motorbåtar beräknas under sistberörda anslag.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen ökat ordinarie reservationsanslaget till flygmateriel, nu 1,803,000 kronor, med 489,000 kronor till 2,292,000 kronor.

139:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 150) att för anskaffning av fallskärmar för budgetåret 1930/1931 anvisa ett extra reservationsanslag av 109,200 kronor.

På därom av Eders Kungl. Maj:t gjorda framställningar har riksdagen till anskaffning av fallskärmar anvisat

för budgetåret 1926/1927	kronor 130,500: —
» » 1927/1928	» 75,000: —
» » 1928/1929	» 60,000: —
» » 1929/1930	» 126,300: —

Flygstyrelsen har nu hemställt, att Eders Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att för anskaffning av fallskärmar för budgetåret 1930/1931 anvisa ett extra reservationsanslag av 109,200 kronor. Flygstyrelsens förevarande förslag har departementschefen funnit sig böra biträda.

Med hänsyn till de olika meningar, som gjort sig gällande vid bedömandet av frågan om den lämpligaste fallskärmstypen, har riksdagen hyst en viss tvekan ifråga om den begärda anvisningen. Då emellertid, enligt vad riksdagen erfarit, departementschefen numera föranstaltat om en närmare utredning av typfrågan, har riksdagen i avvaktan på resultatet därav ej velat motsätta sig Eders Kungl. Maj:ts förslag.

Riksdagen, vars vederbörande utskott tagit del av de till ärendet hörande handlingarna, får alltså anmäla, att riksdagen för anskaffning av *fallskärmar* för budgetåret 1930/1931 anvisat ett extra reservationsanslag av 109,200 kronor.

140:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 151) har riksdagen för anskaffning av *flottörer* för budgetåret 1930/1931 anvisat ett extra reservationsanslag av 119,000 kronor.

141:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 152) har riksdagen till anskaffning av *verkstadsutrustning för flygverkstaden å Karlsborg* för budgetåret 1930/1931 anvisat ett extra reservationsanslag av 62,500 kronor.

142:o) På grund av Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 153) får riksdagen anmäla, att riksdagen för anskaffning av *förlag av materialier för flygplantillverkning* för budgetåret 1930/1931 anvisat ett extra reservationsanslag av 30,000 kronor.

143:o) Såsom riksdagen i särskild skrivelse (nr 63) anmält, har riksdagen i anledning av Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 154) till anskaffning av *markradiostationer* för budgetåret 1930/1931 anvisat ett extra reservationsanslag av 41,000 kronor.

144:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 155) att till bestridande av engångskostnader för anskaffning av flygmateriel m. m. för budgetåret 1930/1931 anvisa ett extra reservationsanslag av 2,790,000 kronor.

Riksdagen, som icke ansett skäl föreligga att för ifrågavarande ändamål anvisa högre belopp än 1,700,000 kronor, får anmäla, att riksdagen till bestridande av *engångskostnader för anskaffning av flygmateriel m. m.* för budgetåret 1930/1931 anvisat ett extra reservationsanslag av 1,700,000 kronor.

145:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 156) har riksdagen för *flygindustriens krigsorganisation* för budgetåret 1930/1931 anvisat ett extra reservationsanslag av 25,000 kronor.

H. Diverse.

146:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 157) har riksdagen ökat ordinarie reservationsanslaget till extra utgifter, nu 28,000 kronor, med 3,000 kronor till 31,000 kronor.

147:o) Såsom riksdagen i särskild skrivelse (nr 269) anmält, har riksdagen i anledning av Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 158) till bestridande av kostnaderna för *dyrtidstillägg åt befattningshavare vid flygvapnet* för budgetåret 1930/1931 anvisat ett extra förslagsanslag av 140,000 kronor.

VI. GEMENSAMMA ANSLAG.

148:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen att i riksstaten för budgetåret 1930/1931 upptaga ordinarie reservationsanslaget till kommittéer och utredningar genom sakkunniga med oförändrat belopp, 90,000 kronor.

Sedan riksdagen hos Eders Kungl. Maj:t anhållit om igångsättande av en utredning om vårt lands försvarsfråga och det nuvarande kommittéanslaget icke kan antagas komma att förslå till bestridande av utgifterna för jämväl denna utredning, har riksdagen funnit anslaget bära för budgetåret 1930/1931 upptagas med ett till 140,000 kronor förhöjt belopp.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen ökat ordinarie reservationsanslaget till kommittéer och utredningar genom sakkunniga, nu 90,000 kronor, med 50,000 kronor till 140,000 kronor.

149:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 159) har riksdagen, i likhet med vad som för innevarande budgetår ägt rum, till *försvarsväsendets lönenämnd* för budgetåret 1930/1931 anvisat ett extra anslag av 13,000 kronor.

150:o) Såsom riksdagen i särskild skrivelse (nr 147) anmält, har riksdagen i enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 160) till *tillfällig löneförbättring för viss personal inom den civila statsförvaltningen* för budgetåret 1930/1931 såsom extra förslagsanslag anvisat ett belopp av 10,000 kronor.

151:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 161) har riksdagen,

dels godkänt vid statsrådsprotokollet över försvarsärenden den 3 januari 1930 fogat förslag till stat för rikskommissionen för ekonomisk försvarsberedskap, att gälla under budgetåret 1930/1931,

dels ock för *rikskommissionen för ekonomisk försvarsberedskap* för budgetåret 1930/1931 anvisat ett extra anslag av 78,000 kronor.

152:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 162) har riksdagen till bestridande av *telegramkostnader för den militärmeteorologiska informationstjänsten* för budgetåret 1930/1931 anvisat ett extra förslagsanslag av 10,000 kronor.

VII. ÖVRIGA ORDINARIE ANSLAG.

153:o) Beträffande övriga ordinarie anslag, som i riksstaten för innevarande budgetår äro uppförda under fjärde huvudtiteln, har någon ändring icke ifrågasatts.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen beslutat, att samtliga de ordinarie anslag under fjärde huvudtiteln, vilka icke här ovan blivit särskilt omförmälda, skola i riksstaten för budgetåret 1930/1931 uppföras med oförändrade belopp.

Stockholm den 5 juni 1930.

Med undersåtlig vördnad.

Verkliga utgifter.

IV. Fjärde huvudtiteln. Försvarsdepartementet.

		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
1. Departementet.			
1	Departementschefen	24,000	
2	Departementet, <i>förslagsanslag</i>	275,440	
3	Dyrtidstillägg åt befattningshavare i departementet, <i>förslagsanslag</i>		35,000
Säger för departementet		299,440	35,000
2. Lantförsvaret.			
A. Avlöning, rekrytering, resekostnader m. m.			
1	Arméförvaltningen, <i>förslagsanslag</i>	532,668	
2	Arméförvaltningens verksamhet		32,900
3	Avlöning till personal vid staber och truppförband m. fl., <i>förslagsanslag</i>	25,000,000	
4	Avlöning till personal å övergångsstat vid armén, <i>förslagsanslag</i>	6,200,000	
5	Avskedsersättning åt övertalig personal vid armén, <i>förslagsanslag</i>		220,000
6	Inkvarteringsordnande i Stockholm, <i>reservationsanslag</i>	21,450	
7	Rekryteringskostnader, <i>reservationsanslag</i>	104,000	
8	Avskedspremier m. m., <i>förslagsanslag</i>	130,000	
9	Arméns reservstater, <i>förslagsanslag</i>	690,000	
10	Reservstat för furirer vid Gotlands trupper, <i>förslagsanslag</i>		30,000
11	Arméns personal över stat, <i>förslagsanslag</i>	600,000	
12	Rese- och traktamentspenningar, <i>förslagsanslag</i>	275,000	
13	Rese- och traktamentskostnader m. m. för hästuttagningsnämndernas ordförande, <i>förslagsanslag</i>	80,000	
14	Flyttningersättning, <i>förslagsanslag</i>	200,000	
15	Resestipendier, <i>reservationsanslag</i>	16,000	
Säger för avlöning, rekrytering, resekostnader m. m.		33,849,118	282,900

		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
B. De värnpliktigas avlöning, inskrivning och redovisning.			
1	De värnpliktigas avlöning, <i>förslagsanslag</i>	2,719,000	
2	Understöd åt vissa värnpliktigas familjer, <i>förslagsanslag</i>	75,000	
3	Inskrivnings-, mönstrings- och färdkostnader m. m., <i>förslagsanslag</i>	1,000,000	
Säger för de värnpliktigas avlöning, inskrivning och redovisning		3,794,000	
C. Undervisning, understöd, expenser m. m.			
1	Undervisnings- och gymnastikmateriel samt undervisningsanstalter och utbildningskurser, <i>reservationsanslag</i>	898,000	
2	Extra kulsprutekurs för majorer och äldre kompaniofficerare, <i>reservationsanslag</i>		16,500
3	Studiestipendier, <i>reservationsanslag</i>	—	
4	Understöd åt föreningar och till skrifers utgivande, <i>reservationsanslag</i>	26,000	
5	Befrämjande av den andliga vården vid armén, <i>reservationsanslag</i>	50,000	
6	Frivilliga skytteväsendets befrämjande, <i>reservationsanslag</i>		470,000
7	Skrivmaterialier och expenser, <i>reservationsanslag</i>	555,000	
8	Tryckningskostnader, <i>förslagsanslag</i>	235,000	
9	Vissa arbeten å mobiliseringsverket, <i>reservationsanslag</i>	30,000	
10	Generalstabens översiktskarta över Sverige, <i>reservationsanslag</i>		7,400
11	Konservering av vissa samlingar i krigsarkivet, <i>reservationsanslag</i>		10,000
12	Verket »Sveriges krig åren 1611—1648», <i>reservationsanslag</i>		19,000
13	Krigskollegii historia, <i>reservationsanslag</i>		10,000
Säger för undervisning, understöd, expenser m. m.		1,794,000	532,900
D. Förplägnad, intendenturmateriel, remontering, övningar m. m.			
1	Mathållning, <i>förslagsanslag</i>	6,610,000	
2	Munderingsutrustning, <i>reservationsanslag</i>	4,039,000	
3	Kasernutredning, intendenturfordon m. m., <i>reservationsanslag</i>	1,259,000	
4	Bränsle, lyse, vatten, renhållning och tvätt, <i>förslagsanslag</i>	3,150,000	
5	Remontering, <i>reservationsanslag</i>	300,000	
6	Furagering, <i>förslagsanslag</i>	2,845,000	

		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
7	Engångskostnader för anskaffning av motormateriel för trängen, <i>reservationsanslag</i>		244,000
8	Anskaffning, underhåll och drift av motorfordon, <i>reservationsanslag</i>	571,000	
9	Engångskostnader för anskaffning av intendenturmateriel, <i>reservationsanslag</i>		34,000
10	Truppförbandens övningar, <i>reservationsanslag</i>	1,775,000	
11	Fält- och fälttjänstövningar, <i>reservationsanslag</i>	700,000	
12	Luftförsvarsövningar, <i>reservationsanslag</i>		36,000
	Säger för förplägnad, intendenturmateriel, remontering, övningar m. m.	21,249,000	314,000
	E. Sjukvård m. m.		
1	Sjuk- och veterinärvård m. m., <i>reservationsanslag</i>	572,000	
2	Arméns bakteriologiska laboratorium, <i>förslagsanslag</i>		2,000
3	Frivilliga sjukvårdsväsendet i krig, <i>reservationsanslag</i>		20,000
4	Engångskostnader för anskaffning av sjuk- och veterinärvårdsmateriel, <i>reservationsanslag</i>		60,000
	Säger för sjukvård m. m.	572,000	82,000
	F. Vapen och ammunition.		
1	Vapen och ammunition m. m., <i>reservationsanslag</i>	4,514,800	
2	Engångskostnader för anskaffning av artillerimateriel, <i>reservationsanslag</i>		1,918,800
3	Underhåll av och försök med stridsvagnar, <i>reservationsanslag</i>		50,000
4	Signalmateriel, <i>reservationsanslag</i>		100,000
5	Försök med viss artillerimateriel, <i>reservationsanslag</i>		100,000
6	Laddapparater för Karlsborgs artilleriregemente, <i>reservationsanslag</i>		20,000
7	Elektrifiering av tygstationen å Karlsborg, <i>reservationsanslag</i>		25,000
	Säger för vapen och ammunition	4,514,800	2,213,800
	G. Byggnader och ingenjörmateriel.		
1	Byggnader, övningsfält och skjutbanor, <i>reservationsanslag</i>	2,606,000	
2	Ordnanande av förläggningen vid krigsskolan, <i>reservationsanslag</i>		106,000
3	Bilgarage m. m. för Skånska trängkåren, <i>reservationsanslag</i>		53,000
4	Ombyggnad av en del av Södra skånska infanteriregementets skjutbana i Ystad, <i>reservationsanslag</i>		21,800

		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
5	Kulspruteskjutbana vid Västernorrlands regemente, <i>reservationsanslag</i>		13,000
6	Flyttning av en förrådsbyggnad m. m., <i>reservationsanslag</i>		27,000
7	Byggnad för sjukstall m. m. vid Göta artilleriregemente, <i>reservationsanslag</i>		88,000
8	Ordnande av förläggningen vid skjutskolan för infanteriet och kavalleriet, <i>reservationsanslag</i>		110,000
9	Ång- och värmecentral m. m. vid Bodens artilleriregemente, <i>reservationsanslag</i>		110,000
10	Centraluppvärmning i vissa bostadsbyggnader i Boden, <i>reservationsanslag</i>		40,000
11	Vissa fortifikatoriska anordningar i Boden, <i>reservationsanslag</i>		45,000
12	Elektrifiering av vissa befästningar i Boden, <i>reservationsanslag</i>		63,000
13	Järnvägsspår i Tingstäde, <i>reservationsanslag</i>		5,400
14	Ingenjörmateriel, <i>reservationsanslag</i>	172,000	
15	Försök med ny ingenjörmateriel, <i>reservationsanslag</i>		100,000
16	Engångskostnader för anskaffning av ingenjörmateriel, <i>reservationsanslag</i>		122,000
17	Arméns brevduveväsende, <i>reservationsanslag</i>		6,000
18	Fortifikationsdepartementets åtgärder för industriens krigsorganisation, <i>reservationsanslag</i>		21,000
Säger för byggnader och ingenjörmateriel		2,778,000	931,200
H. Diverse.			
1	Ersättning för rustning och rotering, <i>förslagsanslag</i>	325,000	
2	Extra utgifter, <i>reservationsanslag</i>	400,000	
3	Semester åt vid lantförsvaret anställda arbetare, <i>förslagsanslag</i>	160,000	
4	Viss ersättning till staden Västerås		10,000
5	Viss ersättning till staden Lund		12,000
6	Förflyttning av viss armémateriel m. m., <i>reservationsanslag</i>		37,000
7	Dyrtidstillägg åt befattningshavare vid lantförsvaret, <i>förslagsanslag</i>		4,300,000
Säger för diverse		885,000	4,359,000
Säger för lantförsvaret		69,435,918	8,715,800

		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
3. Sjöförsvaret.			
A. Avlöning, rekrytering, resekostnader m. m.			
1	Marinförvaltningen, <i>förslagsanslag</i>	253,200	
2	Avlöning till personal vid kårer och stater m. fl., <i>förslagsanslag</i>	11,500,000	
3	Avlöning till personal å övergångsstat vid marinen, <i>förslagsanslag</i>	1,900,000	
4	Avskedersättning åt övertaliga månadslönare m. fl. vid marinen, <i>förslagsanslag</i>		55,000
5	Rekryteringskostnader, <i>förslagsanslag</i>	90,000	
6	Marinens reservstat, <i>förslagsanslag</i>	58,000	
7	Marinens reservpersonal, <i>förslagsanslag</i>	80,000	
8	Rese- och trakamentspenningar, <i>förslagsanslag</i>	100,000	
9	Flyttningersättning, <i>förslagsanslag</i>	50,000	
10	Resestipendier, <i>reservationsanslag</i>	12,000	
Säger för avlöning, rekrytering, resekostnader m. m.		14,043,200	55,000
B. De värnpliktigas avlöning, inskrivning och redovisning.			
1	De värnpliktigas avlöning, <i>förslagsanslag</i>	490,000	
2	Understöd åt vissa värnpliktigas familjer, <i>förslagsanslag</i>	15,000	
3	Inskrivnings-, mönstrings- och färdkostnader m. m., <i>förslagsanslag</i>	120,000	
Säger för de värnpliktigas avlöning, inskrivning och redovisning		625,000	
C. Undervisning, understöd, expenser m. m.			
1	Undervisningsmateriel samt undervisningsanstalter m. m., <i>reservationsanslag</i>	30,000	
2	Studiestipendier, <i>reservationsanslag</i>	—	
3	Understöd åt föreningar, <i>reservationsanslag</i>	24,450	
4	Skrivmaterialier och expenser m. m., <i>reservationsanslag</i>	340,000	
5	Tryckningskostnader, <i>förslagsanslag</i>	75,000	
6	Biblioteksverksamhet för underbefäl och manskap vid marinen, <i>reservationsanslag</i>	5,500	
7	Marinläkarkurs		11,600
Säger för undervisning, understöd, expenser m. m.		474,950	11,600
D. Förplägnad, beklädnad m. m.			
1	Förplägnad, <i>förslagsanslag</i>	2,426,000	
2	Beklädnad, <i>reservationsanslag</i>	1,219,000	
3	Kasern- och förplägnadsutredning samt sängservis m. m., <i>reservationsanslag</i>	152,300	
4	Bränsle, lyse, vatten, renhållning och tvätt m. m., <i>förslagsanslag</i>	800,000	
Säger för förplägnad, beklädnad m. m.		4,597,300	

		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
E. Övningar.			
1	Flottans krigsberedskap och övningar, <i>reservationsanslag</i>	4,510,000	
2	Ökade förmåner under sjökommendering åt personal, tjänstgörande å undervattensbåt, <i>reservationsanslag</i>		45,000
3	Kustartilleriets krigsberedskap och övningar, <i>reservationsanslag</i>	513,800	
4	Krigsövningar vid kustfästningarna, <i>reservationsanslag</i>	15,000	
Säger för övningar		5,038,800	45,000
F. Sjukvård.			
1	Sjukvård för marinen, <i>reservationsanslag</i>	188,000	
G. Flytande materiel och byggnader.			
1	Underhåll av flottans fartyg och byggnader m. m., <i>reservationsanslag</i>	5,900,000	
2	Flottans ersättningsbyggnad, <i>reservationsanslag</i>		9,198,000
3	Befästningar, kustartilleriets kaserner m. m., <i>reservationsanslag</i>	320,000	
4	Kustartilleriets materiel m. m., <i>reservationsanslag</i>	580,000	
5	Anskaffning, underhåll och drift av sjöförsvarets motorfordon, <i>reservationsanslag</i>	25,800	
6	Förnyelse av kustfästningarnas båtmateriel, <i>reservationsanslag</i>		200,000
7	Ersättande av försliten materiel vid Karlskrona varvs kraftcentral, <i>reservationsanslag</i>		90,000
8	Koncentrering av verkstadsdriften inom Vaxholms fästning, <i>reservationsanslag</i>		50,000
9	Vissa tillbyggnads- och ändringsarbeten m. m. för skeppsgossehärens i Marstrand förläggning i Karlstens fästning, <i>reservationsanslag</i>		100,000
10	Ny orgel i Skeppsholmskyrkan, <i>reservationsanslag</i>		22,600
11	Undervattensbåtmateriel, <i>reservationsanslag</i>		—
Säger för flytande materiel och byggnader		6,825,800	9,660,600
H. Artilleri-, min-, torped-, radio- och annan teknisk materiel.			
1	Skjut- och materielförsök samt inskjutning av kanoner, <i>reservationsanslag</i>	50,000	
2	Luftvärnsmateriel m. m. för flottans fartyg, <i>reservationsanslag</i>		290,000

	Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
3 Luftvärnsmateriel m. m. för kustfästningarna, <i>reservationsanslag</i>		130,000
4 Nya kärnrör m. m. i marinens artilleripjäser, <i>reservationsanslag</i>		30,000
5 Modern artilleriammunition för kustfästningarna, <i>reservationsanslag</i>		60,000
6 Eldledningsmateriel för nya sjöfrontsbatterier, <i>reservationsanslag</i>		20,000
7 Minmateriel för marinen, <i>reservationsanslag</i>		75,000
8 Försök med minmateriel, <i>reservationsanslag</i>		25,000
9 Prövning och undersökning av brisanta sprängämnen m. m., <i>reservationsanslag</i>		25,000
10 Motmedel mot undervattensbåtar, <i>reservationsanslag</i>		75,000
11 Radiopejlstationer, <i>reservationsanslag</i>		19,000
12 Gasskyddsmateriel för flottan, <i>reservationsanslag</i>		50,000
13 Gasskyddsmateriel för kustfästningarna, <i>reservationsanslag</i>		60,000
14 Försök med teknisk materiel, <i>reservationsanslag</i>		50,000
15 Åtgärder för industriens krigsorganisation, <i>reservationsanslag</i>		25,000
Säger för artilleri-, min-, torped-, radio- och annan teknisk materiel	50,000	934,000
I. Sjökarteverket.		
1 Avlöning till sjökartverkets personal, <i>förslagsanslag</i>	182,050	
2 Omkostnader för sjömättningsväsendet, <i>reservationsanslag</i>	340,400	
3 Omkostnader för kontroll- och undersökningsväsendet, <i>reservationsanslag</i>	15,000	
4 Tidskriften »Underrättelser för sjöfarande», <i>reservationsanslag</i>		38,000
5 Internationella hydrografiska byrån, <i>förslagsanslag</i>		8,500
Säger för sjökarteverket	537,450	46,500
J. Diverse.		
1 Utgivande av läroböcker, beskrivningar, reglementen och instruktioner m. m., <i>reservationsanslag</i>	15,000	
2 Extra utgifter, <i>reservationsanslag</i>	70,000	
3 Ersättning för rustning och rotering, <i>förslagsanslag</i>	1,480	
4 Semester åt vid sjöförsvaret anställda arbetare, <i>förslagsanslag</i>	150,000	
5 Dyrtidstillägg åt befattningshavare vid sjöförsvaret, <i>förslagsanslag</i>		1,700,000
Säger för diverse	236,480	1,700,000
Säger för sjöförsvaret	32,616,980	12,452,700

		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
4. Flygvapnet.			
A. Avlöning, rekrytering, resekostnader m. m.			
1	Avlöning, rekrytering, resekostnader m. m., <i>förslagsanslag</i>	1,230,000	
2	Resestipendier, <i>reservationsanslag</i>	6,000	
Säger för avlöning, rekrytering, resekostnader m. m.		1,236,000	
B. De värnpliktigas avlöning m. m.			
1	De värnpliktigas avlöning och färder m. m., <i>förslagsanslag</i>	137,000	
C. Expenser m. m.			
1	Skrivmaterialier och expenser m. m., <i>reservationsanslag</i>	20,000	
2	Tryckningskostnader, <i>reservationsanslag</i>	10,062	
Säger för expenser m. m.		30,062	
D. Förplägnad och intendenturmateriel.			
1	Mathållning och furagering, <i>förslagsanslag</i>	271,600	
2	Beklädnads- och munderingsutrustning samt kasern- och förplägnadsutredning, <i>reservationsanslag</i>	207,900	
3	Bränsle, lyse, vatten, renhållning och tvätt m. m., <i>förslagsanslag</i>	180,000	
Säger för förplägnad och intendenturmateriel		659,500	
E. Sjukvård m. m.			
1	Sjuk- och veterinärvård, <i>förslagsanslag</i>	22,900	
2	För kroppsundersökning av flygare erforderlig apparatur, <i>reservationsanslag</i>		8,500
Säger för sjukvård m. m.		22,900	8,500
F. Vapen och ammunition.			
1	Vapen och ammunition, <i>reservationsanslag</i>	108,000	
2	Flygbomber, <i>reservationsanslag</i>		70,000
Säger för vapen och ammunition		108,000	70,000

		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
G. Byggnader, flygövningar och flygmateriel m. m.			
1	Byggnader, flygfält m. m., <i>reservationsanslag</i>	210,000	
2	Förbättring av vissa skjutbanor, <i>reservationsanslag</i>		12,000
3	Iståndsättande av flygstationen vid Barkarby, <i>reservationsanslag</i>		20,000
4	Förvärv av mark för vissa flygstationer, <i>reservationsanslag</i>		18,500
5	Engångskostnader för 1. flygkårens förläggning, <i>reservationsanslag</i>		61,000
6	Eldsläckningsmateriel, <i>reservationsanslag</i>		37,500
7	Flygövningar, <i>reservationsanslag</i>	1,500,000	
8	Flygmateriel, <i>reservationsanslag</i>	2,292,000	
9	Materielprovning, <i>reservationsanslag</i>	30,000	
10	Fallskärmar, <i>reservationsanslag</i>		109,200
11	Flottörer, <i>reservationsanslag</i>		119,000
12	Verkstadsutrustning för flygverkstaden å Karlsborg, <i>reservationsanslag</i>		62,500
13	Förlag av materialier för flygplantillverkning, <i>reservationsanslag</i>		30,000
14	Markradiostationer, <i>reservationsanslag</i>		41,000
15	Engångskostnader för anskaffning av flygmateriel m. m., <i>reservationsanslag</i>		1,700,000
16	Flygindustriens krigsorganisation, <i>reservationsanslag</i>		25,000
Säger för byggnader, flygövningar och flygmateriel m. m.		4,032,000	2,235,700
H. Diverse.			
1	Extra utgifter, <i>reservationsanslag</i>	31,000	
2	Dyrtdistillägg åt befattningshavare vid flygvapnet, <i>förslagsanslag</i>		140,000
Säger för diverse		31,000	140,000
Säger för flygvapnet		6,256,462	2,454,200
5. Gemensamma anslag.			
1	Kommittéer och utredningar genom sakkunniga, <i>reservationsanslag</i>	140,000	
2	Försvarsväsendets lönenämnd		13,000
3	Tillfällig löneförbättring för viss personal inom den civila statsförvaltningen, <i>förslagsanslag</i>		10,000
4	Rikskommissionen för ekonomisk försvarsberedskap		78,000
5	Telegramkostnader för den militärmeteorologiska informationstjänsten, <i>förslagsanslag</i>		10,000
Säger för gemensamma anslag		140,000	111,000
Summa		108,748,800	23,768,700